

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง “เสรีภาพหนังสือพิมพ์: ศึกษาแนวทางการใช้กฎหมายหมิ่นประมาท” เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการพรรณนาความ (Description Method) ซึ่งผู้วิจัย กำหนดแนวทางในการวิจัยออกเป็น 3 ส่วน ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

ส่วนที่ 1 เกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินคดีว่าด้วยหมิ่นประมาทโดยหนังสือพิมพ์ ของศาลฎีการะหว่าง พ.ศ. 2545-2550

1.1 การวิเคราะห์คำพิพากษาศาลฎีกา

1.2 เกณฑ์การตัดสินคดีของศาลฎีกาว่าด้วยคดีหมิ่นประมาท

ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจฟ้องร้องและประนีประนอมยอมความ โดยการสัมภาษณ์ความคิดเห็น เพื่อทราบ

2.1 ปัจจัยต่อการตัดสินใจฟ้องร้องหมิ่นประมาทหนังสือพิมพ์ของโจทก์

2.2 ปัจจัยต่อการตัดสินใจประนีประนอมยอมความของโจทก์และจำเลย

ส่วนที่ 3 ศึกษาแนวทางการใช้กฎหมายหมิ่นประมาทที่เหมาะสมสำหรับหนังสือพิมพ์

3.1 แนวทางการเพิ่มอำนาจให้รัฐเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาสั่งฟ้องร้องหมิ่นประมาท

3.2 แนวทางการเก็บค่าธรรมเนียมศาลในการฟ้องร้องหมิ่นประมาท

3.3 แนวทางการกำหนดกรอบในการเรียกร้องค่าเสียหายในคดีหมิ่นประมาททางแพ่ง

3.4 แนวทางการใช้กฎหมายหมิ่นประมาทที่มีโทษทางอาญา

โดยจากผลการศึกษาดังนี้ จะสามารถนำไปสู่แนวทางในการพัฒนาระบบการใช้กฎหมายหมิ่นประมาทของประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดความสมดุลระหว่างการใช้เสรีภาพของหนังสือพิมพ์กับการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลต่อไป

ซึ่งในแต่ละส่วนมีผลการศึกษา ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1

เกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินคดีว่าด้วยหมิ่นประมาทโดยหนังสือพิมพ์ ของศาลฎีกา ระหว่าง พ.ศ. 2545-2550

1.1 การวิเคราะห์คำพิพากษาศาลฎีกา

การวิเคราะห์ผลการศึกษาคำพิพากษาศาลฎีกามีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินคดีและปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการฟ้องร้องในหมิ่นประมาทโดยหนังสือพิมพ์

ผลการศึกษา คำพิพากษาศาลฎีกาในคดีหมิ่นประมาท ระหว่างปี พ.ศ. 2545-2550 พบว่า มีทั้งหมด 38 คดี แต่สำหรับคดีที่หนังสือพิมพ์ถูกฟ้องร้องหมิ่นประมาท พบว่า มีจำนวนทั้งสิ้น 5 คดี ซึ่งประกอบด้วย คดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา 1 คดี และคดีอาญา 4 คดี โดยมีผู้เสียหายเป็นโจทก์ฟ้องเองทั้ง 5 คดี ศาลมีคำสั่งลงโทษ 3 คดี และยกฟ้อง 2 คดี ดังมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4.1

แสดงรายละเอียดคดีหมิ่นประมาทหนังสือพิมพ์ของศาลฎีกาในปี พ.ศ. 2545-2550

พ.ศ.	คดีอาญา	คดีแพ่ง	คำตัดสิน
2545	1	1	ลงโทษทั้ง 2 คดี
2546	1	-	ยกฟ้อง
2547	1	-	ยกฟ้อง
2548	1	-	ลงโทษ
2549	-	-	-
2550	-	-	-

จากตารางสรุปได้ดังนี้

ในปี 2545 เป็นคดีอาญา 1 คดี และคดีแพ่งเกี่ยวข้องกับคดีอาญา 1 คดี ศาลมีคำพิพากษาให้ลงโทษทั้ง 2 คดี

ในปี 2546 เป็นคดีอาญา 1 คดี ศาลมีคำพิพากษายกฟ้อง

ในปี 2547 เป็นคดีอาญา 1 คดี ศาลมีคำพิพากษายกฟ้อง

ในปี 2548 เป็นคดีอาญา 1 คดี ศาลมีคำพิพากษาลงโทษ

ในปี 2549 มีคดีที่เกี่ยวข้องกับการหมิ่นประมาทของหนังสือพิมพ์เข้าสู่กระบวนการพิจารณาของศาล แต่ผู้เสียหายไม่ฟ้องร้องหนังสือพิมพ์

ในปี 2550 ไม่มีคดีหมิ่นประมาทที่ฟ้องร้องหนังสือพิมพ์เข้าสู่กระบวนการพิจารณา จากคำพิพากษาศาลฎีกาในคดีหมิ่นประมาทที่ฟ้องร้องหนังสือพิมพ์ ทั้งหมด 5 คดี เพื่อการศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยและแนวทางในการพิพากษาคดีหมิ่นประมาทหนังสือพิมพ์ของศาลฎีกา ช่วง พ.ศ. 2545-2550 สามารถพิจารณาแต่ละคดีได้ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.2

คำตัดสินคดีของศาลฎีกา พ.ศ. 2545 คดีอาญาที่ 785/2545

อาชีพโจทก์	อาชีพจำเลย	เนื้อหาของข่าวที่ถูกฟ้องร้อง	ประเด็นฟ้อง	คำพิพากษา
นักการเมือง	บรรณาธิการหนังสือพิมพ์	การเสนอข่าวกล่าวหาว่าปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ	ทำให้ผู้อ่านเข้าใจว่าโจทก์มิได้ปฏิบัติหน้าที่โดยสุจริต	จำคุกจำเลย 6 เดือนและปรับ 60,000 บาท

จากตารางมีรายละเอียดต่าง ๆ ของข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม ดังนี้

คำฟ้องของโจทก์

1. นายธารินทร์ นิมมานเหมินท์ นักการเมือง เป็นโจทก์ยื่นฟ้องร้อง บรรณาธิการ ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณาหนังสือพิมพ์ดอกเบี๋ยธุรกิจรายสัปดาห์ เนื่องจากจำเลยได้ลงพิมพ์ข้อความว่าเป็นข่าวพาดพิงถึงโจทก์ ในหนังสือพิมพ์ดอกเบี๋ยธุรกิจรายสัปดาห์ ฉบับวันจันทร์ที่ 12 พฤษภาคม 2540 ระบุว่า โจทก์อยู่เบื้องหลังความเสียหายที่เกิดขึ้นกับธนาคารกรุงเทพ พาณิชยกรรม จำกัดโดยโจทก์มีความผิดและถูกจับเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญา ในข้อหาเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ และทำให้ผู้อื่นเข้าใจว่าโจทก์ได้ดำเนินคดีจับ นายสอง วัชรศรีโรจน์ พร้อมยึดข้อหาว่าคบคิดกับเพื่อน พี่น้อง ปันหุ้นแบ่งค้กรุงเทพฯโดยอคติ มิได้ตั้งอยู่บนความถูกต้องและเป็นธรรม เพื่อช่วยเหลือเพื่อน คือนายเกริกเกียรติ ชาลีจันทร์ ซึ่งเป็นเพื่อนกับโจทก์ เนื่องมาจากก่อนหน้านี้กำลังเกิดการแย่งชิงหุ้นแบ่งค้กรุงเทพฯ ระหว่างเจ้าของเดิมกับ สอง วัชรศรีโรจน์ ซึ่งข้อความดังกล่าวเป็นเท็จทั้งสิ้น

2. ฟ้องขอให้โจทก์ลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 326, 328, 332, 58, 92 พระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช 2484 มาตรา 48 และขอให้จำเลยลงโฆษณาคำพิพากษาของศาลลงในนิตยสารดอกเบี๋ยรายเดือน หนังสือพิมพ์ดอกเบี๋ยธุรกิจรายสัปดาห์ และหนังสือพิมพ์รายวันอื่นอีก 8 ฉบับ ด้วยตัวอักษรขนาดเท่าที่จำเลยได้เสนอข่าว คือ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เดลินิวส์ ผู้จัดการ มติชน แนวหน้า ข่าวสด เดอะเนชั่น และบางกอกโพสต์ เป็นเวลา 15 วัน ติดต่อกัน โดยจำเลยเป็นผู้ชำระค่าโฆษณา หากจำเลยไม่สามารถลงโฆษณาคำพิพากษาในหนังสือพิมพ์รายวันฉบับใดฉบับหนึ่งได้ ไม่ว่าด้วยเหตุใดก็ให้จำเลยลงโฆษณาคำพิพากษาในหนังสือพิมพ์รายวันฉบับอื่นตามที่โจทก์จะเป็นผู้กำหนดโดยจำเลยเป็นผู้ชำระค่าโฆษณา

ประเด็นฟ้อง

เนื่องจากการเสนอข่าวดังกล่าว ย่อมทำให้ผู้อ่านเข้าใจว่าโจทก์ถูกจับกุมสอบสวนหรือดำเนินคดี ในข้อหาปฏิบัติหน้าที่โดยลำเอียง และทำให้ผู้อ่านเข้าใจว่าโจทก์มิได้ปฏิบัติหน้าที่โดยสุจริตและไม่มีคุณธรรมเลือกปฏิบัติมุ่งช่วยเหลือพวกพ้อง ย่อมทำให้โจทก์ได้รับความเสียหาย เสื่อมเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่นและถูกเกลียดชัง

คำพิพากษา

ลงโทษจำคุกจำเลย 6 เดือนและปรับ 60,000 บาท โทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้มีกำหนด 2 ปี ให้คุมประพฤติจำเลยไว้ 1 ปี โดยให้จำเลยไปรายงานตัวต่อพนักงานคุมประพฤติประจำศาลอาญา มีกำหนด 4 ครั้ง กับให้จำเลยโฆษณาคำพิพากษาในหนังสือพิมพ์ดอกเบี๋ยธุรกิจรายสัปดาห์และหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายสัปดาห์จำนวน 2 ฉบับ ด้วยตัวอักษรขนาดเท่าที่จำเลยได้เสนอข่าว เป็นระยะเวลา 7 ครั้งติดต่อกัน

ตารางที่ 4.3

คำตัดสินคดีของศาลฎีกา พ.ศ. 2545 คดีแพ่ง ที่ 785/2545

อาชีพโจทก์	อาชีพจำเลย	เนื้อหาที่ถูกฟ้อง	ประเด็นฟ้อง	คำพิพากษา
นางสาวไทยและนางงามจักรวาล	บรรณาธิการหนังสือพิมพ์	การเสนอข่าวพาดพิงถึงโจทก์และละเมิดให้เกิดความเสียหาย	ทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกดูหมิ่นเกลียดชังและขาดความเชื่อถือ	จำเลย ชำระเงินจำนวน 1,000,000 บาท

จากตารางข้างต้นจะมีรายละเอียดต่าง ๆ ของข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม ดังนี้

คำฟ้องของโจทก์

1. นางสาวภรณ์ทิพย์ นาคหิรัญกนก นางสาวไทยและนางงามจักรวาล เป็นโจทก์ยื่นฟ้องนายเกียรติชัย พงษ์พาณิชย์กับพวก ซึ่งเป็นบรรณาธิการ ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา หนังสือพิมพ์รายวันข่าวสด เป็นจำเลยที่ 1 และเจ้าของผู้นำออกจำหน่ายหนังสือพิมพ์ เป็นจำเลยที่ 2 เนื่องจากจำเลยได้ลงพิมพ์ข้อความปาดพิงถึงโจทก์ ในหนังสือพิมพ์ข่าวสดรายวัน ฉบับประจำวันที 27 มิถุนายน 2538ระบุว่า นิตยสาร “มิส” นู้ดอัลบั้ม ได้ส่งตัวแทนไปทาบทามโจทก์เพื่อมาถ่ายอัลบั้ม แต่ปรากฏว่าโจทก์เรียกค่าตัวสูงถึง 5,000,000 บาท จึงจะยอมถ่าย ซึ่งเป็นความเท็จ

2. ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยทั้งสองที่มีเจตนาร่วมกันทำละเมิดต่อโจทก์ โจทก์ขอเรียกค่าเสียหายต่อชื่อเสียง และเกียรติยศของตนเอง 15,000,000 บาท ต่อชื่อเสียงวงศ์ตระกูล 5,000,000 บาท ต่ออาชีพหน้าที่การงาน 10,000,000 บาท ขอบังคับจำเลยทั้งสองร่วมกันหรือแทนกันใช้ค่าเสียหายจำนวน 30,000,000 บาท หรือมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์

ประเด็นฟ้อง

เนื่องจากการเสนอข่าวดังกล่าว ย่อมทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกดูหมิ่น เกลียดชัง ขาดความเชื่อถือ ประเมินเกียรติยศ คุณสมบัต การกระทำ การดำรงชีวิต พื้นฐานครอบครัว วงศ์ตระกูลของโจทก์ ว่าโจทก์สิ้นคิด หมดทางทำมาหากินต้องแก้ผ้าถ่ายรูปหาเงินมาเลี้ยงชีพ ทำให้เกิดความเสียหายต่อชื่อเสียง ความนิยม ภาพลักษณ์ และมีผลกระทบต่อการทำงานอาชีพของโจทก์

คำพิพากษา

ยกฟ้องจำเลยที่ 2 ให้จำเลยที่ 1 ชำระเงินจำนวน 1,000,000 บาท พร้อมดอกเบี้ย ในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไป จนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์

ตารางที่ 4.4

คำตัดสินคดีของศาลฎีกา พ.ศ. 2546 คดีอาญา ที่ 4815/2546

อาชีพโจทก์	อาชีพจำเลย	เนื้อหาที่ถูกฟ้อง	ประเด็นฟ้อง	คำพิพากษา
ข้าราชการ ตำรวจ	จำเลยที่ 1 นักการเมือง จำเลยที่ 2 เจ้าของ น.ส.พ. และจำเลยที่ 3 บรรณาธิการ	เสนอข่าว พาดพิงถึงโจทก์ และติชมด้วย ความไม่เป็น ธรรม	ทำให้ผู้อ่านดูหมิ่น เกลียดชังโจทก์ เป็นเหตุให้โจทก์ เสียหาย เสีย ชื่อเสียง	ยกฟ้อง เนื่องจาก เป็นการแสดง ความคิดเห็นโดย สุจริตและติชมด้วย ความเป็นธรรม

จากตารางข้างต้นจะมีรายละเอียดต่าง ๆ ของข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม ดังนี้

คำฟ้องของโจทก์

1. ร้อยตำรวจเอกสมฤกษ์ ชัยสุกัญญาสันต์ เป็นโจทก์ยื่นฟ้อง นายเชียรช่วง กัลยาณมิตร ในฐานะแหล่งข่าว เป็นจำเลยที่ 1 และฟ้องเจ้าของหนังสือพิมพ์สยามรัฐเป็นจำเลยที่ 2 และบรรณาธิการ ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณาหนังสือพิมพ์สยามรัฐเป็นจำเลยที่ 3 เนื่องจากจำเลยได้ลงพิมพ์ข้อความในข่าวพาดพิงถึงโจทก์ ในหนังสือพิมพ์สยามรัฐฉบับประจำวันวันที่ 19 พฤษภาคม 2541 ระบุว่า โจทก์มีพฤติกรรมชู้สาวกับภรรยาของจำเลยที่ 1 ซึ่งเป็นความเท็จ

2. ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยทั้งสาม ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 83, 91, 326, 328 ให้จำเลยทั้งสามร่วมกันโฆษณาคำพิพากษาของศาลเต็มฉบับในหนังสือพิมพ์สยามรัฐ ไทยรัฐ เดลินิวส์ มีกำหนด 7 วัน ติดต่อกัน

ประเด็นฟ้อง

เนื่องจากพาดหัวข่าวว่า “หมวดดีที่่ายครวันครบาสั่งสอบ” และใจความในข่าวว่า “ดร.เชียรช่วง กัลยาณมิตร เข้าร้องเรียนกับพ.ต.ต.เกรียงศักดิ์ จิตต์สอาดกล่าวหาว่า ร.ต.ท.สมฤกษ์ ชัยสุกัญญาสันต์ รอง สวส.ลุมพินี ได้เข้ามามีพฤติกรรมชู้สาวกับนางอลิษา สิงค์คำมา ซึ่งเป็นภริยาของตน พร้อมทั้งยุแหย่ให้นางอลิษาเลิกลาภกับตนจนต้องไปลงบันทึกประจำวันหย่าขาดจากกันที่ สน. พระโขนง...” ซึ่งข้อความทั้งหมดไม่เป็นความจริง ทำให้ประชาชนทั่วไปที่อ่านข่าวดังกล่าวหลงเชื่อดูหมิ่น เกลียดชังโจทก์ เป็นเหตุให้โจทก์เสียหาย เสียชื่อเสียง

คำพิพากษา

ระหว่างไต่สวนมูลฟ้อง โจทก์ยื่นคำร้องขอถอนฟ้อง จำเลยที่ 2 และที่ 3 ศาลมีคำสั่งอนุญาต และศาลพิพากษายกฟ้องจำเลยที่ 1 ในความผิดฐานหมิ่นประมาทตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 326 เนื่องจากการกระทำของจำเลยที่ 1 เป็นการแสดงความคิดเห็นโดยสุจริต เป็นการติชมด้วยความเป็นธรรม

ตารางที่ 4.5

คำตัดสินคดีของศาลฎีกา พ.ศ. 2547 คดีอาญา ที่ 3717/2547

อาชีพโจทก์	อาชีพจำเลย	เนื้อหาที่ถูกฟ้อง	ประเด็นฟ้อง	คำพิพากษา
ข้าราชการ ตำรวจ	จำเลยที่ 1 เจ้าของ น.ส.พ. จำเลยที่ 2 -6 กรรมการผู้ร่วม ดำเนินกิจการของ น.ส.พ.	การเสนอบทความ แสดงความคิดเห็น และติชมพาดพิงถึง โจทก์	ทำให้โจทก์ได้รับ ความเสียหาย และมีผลต่อการ พิจารณาโยกย้าย ตำแหน่ง	ยกฟ้อง เนื่องจาก ข้อความไม่ได้ ระบุชื่อโจทก์

จากตารางข้างต้นจะมีรายละเอียดต่าง ๆ ของข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม ดังนี้

คำฟ้องของโจทก์

1. พลตำรวจโทเสรี เตมียเวส เป็นโจทก์ยื่นฟ้อง บริษัทข้าวสด เป็นจำเลยที่ 1 กับกรรมการและผู้ร่วมดำเนินกิจการของจำเลยที่ 1 เป็นจำเลยที่ 2 ถึงที่ 6 เนื่องจากจำเลยได้ลงพิมพ์ข้อความปาดพิงถึงโจทก์ ในหนังสือพิมพ์ข้าวสดรายวัน ฉบับวันที่ 9 เมษายน 2543 ระบุว่าโจทก์เป็นบุคคลที่ไม่ทำงานในหน้าที่ใช้เวลาราชการไปทำงานส่วนตัวเข้าจรดเย็น ซึ่งเป็นความเท็จ

2. ขอให้ลงโทษจำเลยทั้งหกตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 83, 84. 326, 328, พระราชบัญญัติการพิมพ์ พ.ศ. 2484 มาตรา 4, 48, 49 ให้จำเลยทั้งหกประกาศโฆษณาคำพิพากษาของศาลฉบับเต็ม ในหนังสือพิมพ์ข้าวสด มติชน ไทยรัฐ เดลินิวส์ สยามรัฐ แนวหน้า ไทยโพสต์ กรุงเทพธุรกิจ เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 15 วัน โดยจำเลยทั้งหกเป็นผู้ออกค่าใช้จ่าย ห้ามจำเลยทั้งหกประกอบวิชาชีพเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์เป็นเวลา 5 ปี นับแต่วันพ้นโทษตามคำพิพากษา

ประเด็นฟ้อง

เนื่องจากถ้อยคำที่ระบุว่า “ประเภทใช้เวลาราชการไปสะสมเรื่องส่วนตัวเข้าจรดเย็น หมายความว่า บุคคลที่ไม่ทำงานในหน้าที่แต่ใช้เวลาราชการไปทำงานเรื่องส่วนตัว อันเป็นการใส่ความโจทก์ แม้ข้อความไม่ได้ระบุชื่อโจทก์ แต่จำเลยที่ 6 ก็ประสงค์และเจตนาให้บุคคลทั่วเข้าใจว่าเป็นโจทก์เนื่องจาก จำเลยที่ 6 เคยเขียนบทความทำนองเดียวกันนี้มาโดยตลอด โดยในช่วงเวลาที่จำเลยทั้ง 6 เสนอบทความดังกล่าวนั้น อยู่ใกล้วาระที่คณะกรรมการข้าราชการตำรวจจะพิจารณาแต่งตั้งรองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ซึ่งโจทก์อยู่ในฐานะจะได้รับการพิจารณาเช่นกัน การกระทำของจำเลยทั้งหกทำให้โจทก์ได้รับความเสียหาย

คำพิพากษา

ศาลพิพากษาว่าข้อความที่โจทก์อ้างว่าเป็นการหมิ่นประมาทโจทก์ เป็นเพียงความเข้าใจของโจทก์เองเท่านั้น ไม่ใช่เป็นความเข้าใจของบุคคลทั่วไป การกระทำของจำเลยจึงไม่เป็นการหมิ่นประมาท ดังนั้นพิจารณาแล้ว คดีไม่มีมูล พิพากษายกฟ้อง

ตารางที่ 4.6

คำตัดสินคดีของศาลฎีกา พ.ศ. 2548 คดีอาญา ที่6060/2548

อาชีพโจทก์	อาชีพจำเลย	เนื้อหาที่ถูกฟ้อง	ประเด็นฟ้อง	คำพิพากษา
นักการเมือง	จำเลยที่ 1 นักการเมือง จำเลยที่ 2 และ 3 บรรณาธิการ หนังสือพิมพ์	การเสนอข่าว กล่าวหาว่าปฏิบัติ หรือละเว้นการ ปฏิบัติหน้าที่โดยมิ ชอบ	ทำให้โจทก์ได้รับ ความเสียหาย เสีย ชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น หรือถูกเกลียดชัง	ลงโทษจำเลยที่ 2 จำคุก 6 เดือน และปรับ 20,000 บาท

จากตารางข้างต้นจะมีรายละเอียดต่าง ๆ ของข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม ดังนี้

คำฟ้องของโจทก์

1. นายชวน หลีกภัย เป็นโจทก์ยื่นฟ้องร้อยตำรวจเอกเฉลิม อยู่บำรุง กับพวก เนื่องจากจำเลยที่ 2 และที่ 3 ได้ตีพิมพ์คำสัมภาษณ์ของจำเลยที่ 1 ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ ฉบับวันที่ 14 มีนาคม 2540 ทำให้ผู้อ่านเข้าใจว่าโจทก์ขณะที่ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี กระทำการโดยไม่ชอบด้วยหน้าที่

2. ขอให้ลงโทษจำเลยทั้งสามร่วมกันโฆษณาคำพิพากษาในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ไทยโพสต์ เดลินิวส์ สยามโพสต์ และมติชน ติดต่อกันเป็นเวลา 15 วัน หากจำเลยทั้งสามไม่สามารถลงโฆษณาคำพิพากษาของศาลในหนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่งไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้จำเลยทั้งสามลงโฆษณาในหนังสือพิมพ์รายวันฉบับอื่นตามที่โจทก์เป็นผู้กำหนด โดยให้จำเลยทั้งสามเป็นผู้ชำระค่าโฆษณา

ประเด็นฟ้อง

เนื่องจากคำสัมภาษณ์ของจำเลยที่ 1 ทำให้ผู้อ่านเข้าใจว่าโจทก์ขณะที่ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี กระทำการโดยไม่ชอบด้วยหน้าที่ ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ ไม่ดำเนินการสอบสวนหรือหาตัวผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับเรื่องการทุจริตในธนาคารกรุงเทพพาณิชย์การ จำกัด (มหาชน) ทั้ง ๆ ที่นายธารินทร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังในขณะนั้น ได้รายงานเรื่องการทุจริตดังกล่าวให้ทราบแล้วแต่โจทก์กลับเพิกเฉย ไม่ดำเนินการแต่ประการใด ทั้งยังบอกให้นายธารินทร์ ปกปิดเรื่องการทุจริตไว้โดยมิให้เปิดเผย ณ ที่ใด โจทก์มีพฤติกรรมเหมือนกวาดขยะซุกไว้ใต้พรม ซึ่งข้อความดังกล่าวเป็นความเท็จทั้งสิ้น การให้สัมภาษณ์ของจำเลยที่ 1 และการเสนอข่าวของจำเลยที่ 2 และที่ 3 ทำให้โจทก์ได้รับความเสียหาย เสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่นหรือถูกเกลียดชัง จากผู้ฟังการสัมภาษณ์ของจำเลยที่ 1 และจากประชาชนผู้อ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์

คำพิพากษา

ระหว่างนัดสืบพยานจำเลยที่ 1 และที่ 3 ได้ตกลงกับโจทก์โดยยอมรับผิดและประกาศขอขมาโจทก์ โจทก์ยินยอมและขอถอนฟ้องจำเลยที่ 1 และที่ 3 ศาลอนุญาตและมีคำสั่งจำหน่ายคดีสำหรับจำเลยที่ 1 และที่ 3 จากสารบบความ ส่วนจำเลยที่ 2 ศาลพิพากษาให้ลงโทษจำคุก 6 เดือน ปรับ 20,000 บาท รอการลงโทษไว้มีกำหนด 1 ปี และ โฆษณาคำพิพากษาในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐมติชน เดลินิวส์ ข่าวสด และแนวหน้า เป็นเวลาติดต่อกันฉบับละ 7 วัน

สรุปผลการวิเคราะห์คำพิพากษาศาลฎีกาทั้ง 5 คดี พบว่า บทลงโทษและวิธีการเยียวยาความเสียหายของศาลฎีกา แบ่งออกเป็น 2 กรณี คือ

1. โทษทางอาญา
2. วิธีการเยียวยาความเสียหายในทางแพ่ง

1. โทษทางอาญา

ในกรณีที่ผู้เสียหายถูกหมิ่นประมาทโดยการเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ ผู้เสียหายสามารถดำเนินการทางอาญากับหนังสือพิมพ์ได้ 2 วิธี คือ

- 1) โดยการแจ้งความร้องทุกข์ต่อเจ้าพนักงานตำรวจ แล้วเจ้าพนักงานตำรวจจะเสนอให้พนักงานอัยการฟ้องร้องต่อศาลตามกระบวนการที่กฎหมายกำหนด
- 2) โดยการยื่นฟ้องต่อศาล โดยศาลจะเป็นผู้ไต่สวนมูลฟ้องในข้อเท็จจริงก่อนที่จะประทับฟ้อง แม้ว่าจะเป็นความผิดทางอาญา แต่ความผิดฐานหมิ่นประมาทก็เป็นความผิดที่สามารถยอมความกันได้ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 333 ดังนั้น หากผู้เสียหายและหนังสือพิมพ์สามารถตกลงยอมความกันได้ เช่น หนังสือพิมพ์ยอมชดเชยค่าเสียหาย หรือลงพิมพ์คำขอขมาในหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น สิทธิการนำคดีอาญามาฟ้องของผู้เสียหายก็จะระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 35(2) โดยการตกลงยอมความ สามารถกระทำได้ในเวลาใด ๆ ก่อนคดีถึงที่สุด

จากผลการศึกษาคำพิพากษาศาลฎีการะหว่างปี 2545-2550 จำนวน 5 คดี พบว่า ลักษณะการลงโทษทางอาญาสำหรับการหมิ่นประมาทโดยการโฆษณา มีหลักเกณฑ์ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 328 ซึ่งกำหนดให้ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี และปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 332 กำหนดให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ยึด และทำลาย วัตถุหรือส่วนของวัตถุที่มีข้อความหมิ่นประมาท หรือให้โฆษณาคำพิพากษาทั้งหมด หรือแต่บางส่วนในหนังสือพิมพ์หนึ่งฉบับหรือหลายฉบับ ครั้งเดียวหรือหลายครั้งโดยให้ผู้หมิ่นประมาทเป็นผู้ชำระค่าโฆษณา จากการศึกษาคำพิพากษาศาลฎีกาคดีหมิ่นประมาทในคดีอาญาทั้ง 4 คดี พบว่าศาลจะลงโทษผู้กระทำการหมิ่นประมาทในระดับต่าง ๆ กันดังนี้

1.1 โฆษจำคุก

จากการศึกษาคำพิพากษาศาลฎีกา ระหว่างปี 2545-2550 พบว่าศาลจะพิพากษาลงโทษจำคุก 2 คดี โดยพิพากษาจำคุกผู้กระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทสูงสุดจำนวน 6 เดือน แต่จะรอการลงโทษจำคุกไว้เป็นเวลา 1-2 ปี เนื่องจากความผิดฐานหมิ่นประมาทไม่ใช่คดีอุกฉกรรจ์ร้ายแรง และเป็นความผิดอันยอมความได้ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 333 วรรคหนึ่ง ดังนั้นการลงโทษจำคุกผู้กระทำความผิดในคดีประเภทนี้ ซึ่งเป็นผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ เช่น บรรณาธิการ ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา หรือผู้เขียนข่าว รวมทั้งผู้ให้ข่าวหรือผู้ให้สัมภาษณ์แก่หนังสือพิมพ์ซึ่งเป็นบุคคลที่มีการศึกษาที่ดี ประกอบอาชีพสำคัญ และมีชื่อเสียงในสังคม หากลงโทษจำคุกแก่บุคคลเหล่านี้ก็อาจไม่เกิดประโยชน์ใด ๆ ต่อสังคม ศาลจึงมักจะพิพากษาให้รอการลงโทษจำคุกไว้

1.2 โฆษปรับ

จากการศึกษาคำพิพากษาศาลฎีกา ระหว่างปี 2545-2550 พบว่าศาลจะพิพากษาลงโทษปรับผู้กระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทระหว่าง 20,000 บาท จนถึง 60,000 บาท

1.3 โฆษอื่น ๆ

จากการศึกษาคำพิพากษาศาลฎีกา ระหว่างปี 2545-2550 พบว่า โฆษอื่น ๆ ได้แก่ การให้โฆษณาคำพิพากษาทั้งหมด หรือแต่บางส่วนในหนังสือพิมพ์หนึ่งฉบับหรือหลายฉบับ ครั้งเดียวหรือหลายครั้งโดยให้ผู้หมิ่นประมาทเป็นผู้ชำระค่าโฆษณา ซึ่งจากการศึกษาคำพิพากษาศาลฎีกา ระหว่างปี 2545-2550 พบว่าศาลจะพิพากษาลงโทษให้ผู้กระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทลงโฆษณาคำพิพากษาทั้งหมดหรือโดยย่อในหนังสือพิมพ์ฉบับเดียวหรือหลายฉบับ จำนวน 2 คดี เช่น คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 785/2545 ระหว่างนายธารินทร์ นิมมานเหมินท์ กับหนังสือพิมพ์ดอกเบี๋ยธุรกิจรายสัปดาห์ โดยศาลพิพากษาให้จำเลยโฆษณาคำพิพากษาในหนังสือพิมพ์ดอกเบี๋ยธุรกิจรายสัปดาห์และหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายสัปดาห์จำนวน 2 ฉบับ ด้วยตัวอักษรขนาดเท่าที่จำเลยได้เสนอข่าว เป็นระยะเวลา 7 ครั้งติดต่อกัน และคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6060/2548 ระหว่างนายชวน หลีกภัย กับจำเลยที่ 2 คือหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ โดยศาลพิพากษาให้จำเลยโฆษณาคำพิพากษาโดยย่อพอได้ใจความในหนังสือพิมพ์ 5 ฉบับ ได้แก่ ไทยรัฐ มติชน เดลินิวส์ ข่าวสด และแนวหน้า เป็นเวลาติดต่อกันฉบับละ 7 วันด้วยตัวอักษรขนาดเท่าหนังสือพิมพ์ทั่วไปที่เสนอข่าวเป็นปกติ

2. วิธีการเยียวยาความเสียหายในทางแพ่ง

จากการศึกษาคำพิพากษาศาลฎีกา ระหว่างปี พ.ศ.2545-2550 พบว่า วิธีการเยียวยาความเสียหายให้แก่โจทก์อันเนื่องมาจากหนังสือพิมพ์ทำละเมิดโจทก์ ได้แก่ การชดเชยด้วยเงินและลงโฆษณาคำขอโทษในหนังสือพิมพ์ เช่น คำพิพากษาในหนังสือพิมพ์ชัดใช้ให้แก่ผู้เสียหายในคดีแพ่ง มี 1 คดี ได้แก่ คำพิพากษาศาลฎีกา ที่ 3275/2545 คือระหว่างนางสาวภรณ์ทิพย์ นาคหิรัญกนก กับหนังสือพิมพ์รายวันข่าวสด โดยผู้เสียหายเรียกร้องให้จำเลยชดเชยค่าสินไหมทดแทนเป็นจำนวนเงิน 30 ล้านบาท แต่ศาลตัดสินโดยให้ความปรานีแก่จำเลย โดยลงโทษจำเลยเป็นเพียงจำนวนเงิน 1 ล้านบาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับถัดจากวันฟ้องจนกว่าจะชำระเสร็จ

ทั้งนี้แสดงให้เห็นถึงแนวทางคำตัดสินหรือเกณฑ์พิจารณาที่มองเห็นถึงสถานะความเป็นจริงและปัจจัยทางข้อเท็จจริงเป็นหลัก และให้โอกาสในการกลับตัวแก่จำเลย ซึ่งเท่ากับว่าศาลให้ความปรานีแก่จำเลย ขณะเดียวกันแนวทางคำตัดสินของศาลก็ยังเล็งเห็นในความเสียหายของโจทก์ ซึ่งก็เป็นเรื่องของการใช้ดุลยพินิจบนข้อเท็จจริงเป็นหลัก

นอกจากนี้ จากการศึกษายังพบว่า คำพิพากษาของศาลฎีกาในระหว่างปี พ.ศ. 2545-2550 มีแนวทางในการตัดสินคดีหมิ่นประมาทหนังสือพิมพ์ของศาลมีลักษณะที่สอดคล้องและแตกต่างกันกับคำพิพากษาของศาลฎีกาในอดีตคือช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2536-2545 ดังนี้

1. ศาลได้พิพากษาลงโทษทางอาญาโดยการจำคุกผู้กระทำความผิดฐานหมิ่นประมาท แต่จะรอการลงโทษจำคุกไว้

2. โทษปรับ พบว่าแนวทางในการตัดสินคดีหมิ่นประมาทหนังสือพิมพ์ของศาลฎีกา ระหว่างปี พ.ศ. 2545-2550 มีโทษปรับในจำนวนที่ลดลงกว่าคำพิพากษาของศาลฎีกาช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2536-2545

3. แนวทางในการตัดสินคดีหมิ่นประมาทหนังสือพิมพ์ของศาลฎีการะหว่างพ.ศ. 2536-2545 และระหว่าง พ.ศ. 2545-2550 ศาลยังคงพิจารณาตัดสินให้ผู้กระทำความผิดโฆษณาคำพิพากษาทั้งหมดหรือบางส่วนหรือโฆษณาคำขอโทษของผู้กระทำความผิดในหนังสือพิมพ์โดยให้ผู้กระทำความผิดเป็นผู้ชำระค่าใช้จ่ายทั้งหมด

ดังนั้นจากการศึกษาแนวทางบทลงโทษและวิธีการเยียวยาความเสียหายของศาลฎีกาในการตัดสินคดีว่าด้วยหมิ่นประมาทโดยหนังสือพิมพ์ ทำให้ผู้วิจัยสามารถสรุปเกณฑ์ที่ศาลฎีกาใช้ในการตัดสินคดีว่าด้วยกรณีหมิ่นประมาทโดยหนังสือพิมพ์ เพื่อเป็นประโยชน์แก่นักวิชาชีพหนังสือพิมพ์ในการเรียนรู้เกี่ยวกับเกณฑ์การตัดสินคดีของศาลฎีกาว่าด้วยคดีหมิ่นประมาทโดยหนังสือพิมพ์ ทั้งนี้เพื่อป้องกันไม่ให้หนังสือพิมพ์เสนอข่าวจนกระทั่งเป็นความผิดฐานหมิ่นประมาท

1.2 เกณฑ์การตัดสินคดีของศาลฎีกาว่าด้วยคดีหมิ่นประมาท

จากการศึกษาคำพิพากษาของศาลฎีกา ทั้ง 5 คดี บทลงโทษและวิธีการเยียวยาความเสียหายของศาลฎีกาในการตัดสินคดีว่าด้วยหมิ่นประมาทโดยหนังสือพิมพ์ ในระหว่างปีพ.ศ. 2545-2550 ผู้วิจัยสามารถสรุปเกณฑ์ในการตัดสินคดีของศาลฎีกาว่าด้วยคดีหมิ่นประมาทโดยหนังสือพิมพ์ ประกอบด้วยประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1.2.1 การเสนอข้อความที่อ้างถึงชื่อของผู้ถูกใส่ความหรือโจทก์อย่างชัดเจน

การเสนอข้อความที่อ้างถึงชื่อของผู้ถูกใส่ความหรือโจทก์อย่างชัดเจนหรือทำให้รู้ได้ว่าหมายถึงบุคคลใด อันจะทำให้ผู้ถูกใส่ความเสื่อมเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่นและถูกเกลียดชัง ผู้หมิ่นประมาทนั้นย่อมได้รับการลงโทษ

จากการศึกษาคำพิพากษาศาลฎีการะหว่างปี พ.ศ. 2545-2550 พบว่า จากเกณฑ์ดังกล่าวมีคดีว่าด้วยหมิ่นประมาทโดยหนังสือพิมพ์ที่ศาลฎีกาพิพากษาลงโทษ คือ คดีคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6060/2548 ที่นายชวน หลีกภัย เป็นโจทก์ฟ้องร้องร้อยตำรวจเอกเฉลิม อยู่บำรุง กับพวก เนื่องจากจำเลยที่ 2 และที่ 3 ได้ตีพิมพ์คำสัมภาษณ์ของจำเลยที่ 1 ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ ฉบับวันที่ 14 มีนาคม 2540 ทำให้ผู้อ่านเข้าใจว่า โจทก์ขณะที่ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี กระทำการโดยไม่ชอบด้วยหน้าที่ มีข้อความพาดหัวข่าวระบุว่า “แฉชัด ๆ “ชวน” บอกให้ปกปิด” และในเนื้อข่าวหมิ่นประมาทใช้คำว่า “มีพฤติกรรมกวาดขยะซุกไว้ใต้พรม” กล่าวหาว่าโจทก์หรือนายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรีขณะนั้น กระทำการโดยไม่ชอบด้วยหน้าที่ ละเว้นการปฏิบัติการตามหน้าที่ ไม่ดำเนินการสอบสวนหรือหาตัวผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับเรื่องการทุจริตในธนาคารกรุงเทพพาณิชย์การ จำกัด (มหาชน) ทั้ง ๆ ที่นายธารินทร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังในขณะนั้น ได้รายงานเรื่องการทุจริตดังกล่าวให้ทราบแล้วแต่โจทก์กลับเพิกเฉย ไม่ดำเนินการแต่ประการใด ทั้งยังบอกให้นายธารินทร์ปกปิดเรื่องการทุจริตไว้โดยมิให้เปิดเผย ณ ที่ใด ซึ่งทำให้โจทก์ได้รับความเสียหาย เสื่อมเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่นและถูกเกลียดชัง

ขณะที่ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3275/2545 ที่มีคุณภรณ์ทิพย์ นาคหิรัญกนก เป็นโจทก์ยื่นฟ้องนายเกียรติชัย พงษ์พาณิชย์ กับพวก ซึ่งเป็นบรรณาธิการ ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา หนังสือพิมพ์รายวันข่าวสด เป็นจำเลยที่ 1 และเจ้าของผู้นำออกจำหน่ายหนังสือพิมพ์ เป็นจำเลยที่ 2 เนื่องจากจำเลยได้ลงพิมพ์ข้อความพาดพิงถึงโจทก์ ในหนังสือพิมพ์ข่าวสดรายวัน ฉบับประจำวัน ที่ 27 มิถุนายน 2538ระบุว่า นิตยสาร “มิส” นู้ดอัลบั้ม ได้ส่งตัวแทนไปทาบทามโจทก์เพื่อมาถ่ายอัลบั้ม แต่ปรากฏว่าโจทก์เรียกค่าตัวสูงถึง 5,000,000 บาท จึงจะยอมถ่าย ซึ่งเป็นความ

เท็จยอมทำให้โจทก์ได้รับความเสียหาย เสื่อมเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่นและถูกเกลียดชัง มีข้อความพาดหัวข่าวระบุว่า “ลึกลับจากราว ! หึง “ปุย” โอ.เค. นู้ด ! 5 ล้าน !”

นอกจากนี้ กรณีคดีของนายธารินทร์ นิมมานเหมินท์ ในคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 785/2545 ที่มีข้อความพาดหัวข่าวระบุว่า “ลับ ซี้สำนวนความผิด จับ “ธารินทร์” โดยในเนื้อข่าวหมิ่นประมาทนั้นใช้คำว่า “อดีตขุนคลังมีสิทธิถูกหว่านรอยเคราะห์ครั้งใหญ่” และ “หยั่งรู้ชะตากรรมความวิบากที่กำลังคืบคลานเข้ามา” โดยกล่าวหาว่าโจทก์หรือนายธารินทร์ นิมมานเหมินท์ อยู่เบื้องหลังความเสียหายที่เกิดขึ้นกับธนาคารกรุงเทพ พาณิชย์การ จำกัดโดยโจทก์มีความผิดและถูกจับเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญา ในข้อหาเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ และทำให้ผู้อื่นเข้าใจว่าโจทก์ได้ดำเนินคดีจับ นายสอง วัชรศรีโรจน์ พร้อมยึดข้อหาว่าคบคิดกับเพื่อน พี่น้อง บั่นหุ้นแบ่งค้กรุงเทพฯ โดยอคติ ซึ่งทำให้โจทก์ได้รับความเสียหาย เสื่อมเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่นและถูกเกลียดชัง

ยิ่งไปกว่านั้น พบว่า บางกรณีนอกจากมีการระบุชื่อของผู้เสียหายแล้ว ยังมีการลงรูปภาพของผู้เสียหายประกอบไว้อีกด้วย ซึ่งเท่ากับเป็นการจงใจระบุให้ผู้อ่านทราบว่าผู้ที่กล่าวถึงนั้นหมายถึงบุคคลใด อันเป็นการสร้างความเสียหายให้กับผู้ถูกกล่าวหามากขึ้นเป็นทวีคูณ

ทั้งนี้ การเสนอข้อความที่อ้างถึงชื่อของผู้ถูกใส่ความหรือโจทก์อย่างชัดเจน หรือทำให้รู้ได้ว่าหมายถึงบุคคลใด อันจะทำให้ผู้ถูกใส่ความเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น และถูกเกลียดชัง ผู้หมิ่นประมาทนั้นกฎหมายระบุไว้ว่าผู้หมิ่นประมาทนั้นย่อมได้รับโทษเนื่องมาจาก เป็นการสร้างความเสียหายให้กับผู้ถูกกล่าวหาซึ่งเป็นการใช้เสรีภาพของหนังสือพิมพ์ไปและกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น ทั้งนี้ผู้เสียหายจึงต้องฟ้องร้องหนังสือพิมพ์ในข้อหาหมิ่นประมาท เพื่อเป็นการปกป้องชื่อเสียงและเกียรติคุณตนเอง

1.2.2 การพิจารณาข้อความหมิ่นประมาทตามความเข้าใจของวิญญูชน

การพิจารณาว่าข้อความใดเป็นการหมิ่นประมาทใส่ความให้ผู้อื่นเสื่อมเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่นและถูกเกลียดชัง ศาลจะพิจารณาจากการรับรู้และความเข้าใจในข้อความนั้นของวิญญูชนทั่วไปเป็นเกณฑ์ เพราะการตีความข้อความของแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกัน ดังนั้นศาลฎีกาจึงพิพากษาให้หนังสือพิมพ์ไม่ต้องรับผิดตามกฎหมาย หากการเสนอข่าวเป็นการใช้คำแทนเรียกผู้ใดผู้หนึ่งโดยไม่ได้ระบุโดยตรงหรือทำให้เข้าใจว่าตั้งใจหมายถึงบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือเป็นเพียงความเข้าใจของโจทก์หรือผู้เสียหายคนเดียวเท่านั้น

จากการศึกษาคำพิพากษาศาลฎีการะหว่างปี พ.ศ. 2545-2550 พบว่า จากเกณฑ์ดังกล่าวมีคดีว่าด้วยหมิ่นประมาทโดยหนังสือพิมพ์ที่ศาลฎีกาพิพากษาคัดสินยกฟ้อง คือ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3717/2547 คือ คดีระหว่างพลตำรวจโทเสรี เตมียเวส เป็นโจทก์ยื่นฟ้อง

บริษัทข่าวสด ในประเด็นที่หนังสือพิมพ์แสดงความคิดเห็นในบทความโดยมีถ้อยคำที่ระบุว่า “ประเภทใช้เวลาราชการไปสะสางเรื่องส่วนตัวเข้าจรวดเย็น” หมายถึงบุคคลที่ไม่ทำงานในหน้าที่ใช้เวลาราชการไปทำงานส่วนตัวเข้าจรวดเย็น ซึ่งการเสนอบทความดังกล่าวนั้นอยู่ใกล้วาระที่คณะกรรมการข้าราชการตำรวจจะพิจารณาแต่งตั้งรองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ซึ่งโจทก์อยู่ในฐานะจะได้รับการพิจารณาเช่นกัน การเสนอข้อความนี้ทำให้โจทก์เสื่อมเสียชื่อเสียงและจะไม่ได้รับการพิจารณาแต่งตั้ง ซึ่งข้อความดังกล่าวศาลพิจารณาแล้วตัดสินให้ยกฟ้องเพราะข้อความไม่ได้ระบุโดยตรงหรือทำให้เข้าใจว่าตั้งใจหมายถึงบุคคลใดบุคคลหนึ่งใด เป็นเพียงความเข้าใจของผู้เสียหายเองเท่านั้น ข้อความที่แสดงความคิดเห็นในบทความไม่ได้ระบุว่าเป็นใคร ซึ่งตามความเข้าใจของวิญญูชนจึงไม่รู้ได้ว่าหมายถึงใคร

1.2.3 การแสดงความคิดเห็นโดยสุจริตและการติชมด้วยความเป็นธรรม

การแสดงความคิดเห็นโดยสุจริตและการติชมด้วยความเป็นธรรม ในพฤติกรรมอันใดหรือสิ่งใดที่ไม่เหมาะสม อันเป็นวิสัยที่ประชาชนพึงกระทำได้ จะไม่เป็นความผิดฐานหมิ่นประมาท

จากการศึกษาคำพิพากษาศาลฎีการะหว่างปี พ.ศ. 2545-2550 พบว่าจากเกณฑ์ดังกล่าวมีคดีว่าด้วยหมิ่นประมาทโดยหนังสือพิมพ์ที่ศาลฎีกาพิพากษาคัดสินยกฟ้อง คือ คดีอาญา ที่ 4815/2546 คดีระหว่างร้อยตำรวจเอกสมฤกษ์ ชัยสุกัญญาสันต์ เป็นโจทก์ยื่นฟ้อง นายเชียรช่วง กัลยาณมิตร ในฐานะแหล่งข่าว เป็นจำเลยที่ 1 และฟ้องเจ้าของหนังสือพิมพ์สยามรัฐเป็นจำเลยที่ 2 และบรรณาธิการ ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณาหนังสือพิมพ์สยามรัฐเป็นจำเลยที่ 3 เนื่องจากจำเลยได้ลงพิมพ์ข้อความว่าข่าวพาดพิงถึงโจทก์ ในหนังสือพิมพ์สยามรัฐฉบับประจำวัน ที่ 19 พฤษภาคม 2541 ระบุว่า โจทก์มีพฤติกรรมชู้สาวกับภรรยาของจำเลยที่ 1 ซึ่งเป็นการเท็จทำให้ประชาชนทั่วไปที่อ่านข่าวดังกล่าวหลงเชื่อดูหมิ่น เกลียดชังโจทก์ เป็นเหตุให้โจทก์เสียหาย เสียชื่อเสียง ซึ่งระหว่างไต่สวนมูลฟ้อง โจทก์ยื่นคำร้องขอถอนฟ้อง จำเลยที่ 2 และที่ 3 ศาลมีคำสั่งอนุญาต แต่ศาลฎีกาได้พิพากษาพิพากษายกฟ้องจำเลย ที่ 1 ในความผิดฐานหมิ่นประมาทตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 326 เนื่องจากการกระทำของจำเลยที่ 1 เป็นการแสดงความคิดเห็นโดยสุจริต เป็นการติชมด้วยความเป็นธรรม ในพฤติกรรมอันไม่เหมาะสมของโจทก์ อันเป็นวิสัยที่ประชาชนพึงกระทำได้

1.2.4 การไม่ได้ร่วมกระทำละเมิดผู้เสียหายหรือโจทก์

เนื่องจากความเป็นเจ้าของและผู้จำหน่ายของหนังสือพิมพ์ฉบับข้อพิพาท หากพิสูจน์ได้ว่าไม่ได้ร่วมกระทำละเมิดผู้เสียหาย เจ้าของและผู้จำหน่ายของหนังสือพิมพ์จะต้องรับโทษ

จากการศึกษาคำพิพากษาศาลฎีการะหว่างปี พ.ศ. 2545-2550 พบว่าจากเกณฑ์ดังกล่าวมีคดีว่าด้วยหมิ่นประมาทโดยหนังสือพิมพ์ที่ศาลฎีกาพิพากษาคัดสินยกฟ้อง คือ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3275/2545 กรณีของคุณภรณ์ทิพย์ นาคหิรัญกนก ฟ้องบรรณาธิการ ผู้พิมพ์และโฆษณาหนังสือพิมพ์รายวันข่าวสด เป็นจำเลยที่ 1 และฟ้องบริษัทข่าวสด จำกัด ซึ่งเป็นนิติบุคคลประเภทบริษัท เป็นจำเลยที่ 2 ในกรณีหมิ่นประมาทโจทก์หรือคุณภรณ์ทิพย์ นาคหิรัญกนก นางสาวไทยและนางงามจักรวาลเรียกค่าตัว 5,000,000 บาท จึงจะยอมถ้อยคำ ซึ่งเป็นการทำให้โจทก์ได้รับความเสียหาย เสื่อมเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่นและถูกเกลียดชัง

ทั้งนี้ จากกรณีดังกล่าวศาลได้พิพากษายกฟ้องจำเลยที่ 2 คือ บริษัทข่าวสด จำกัด ซึ่งเป็นนิติบุคคลประเภทบริษัท เพราะไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่าจำเลยที่ 2 ได้ร่วมกระทำละเมิดผู้เสียหายหรือโจทก์ ขณะที่ศาลพิพากษายกฟ้องให้จำเลยที่ 1 คือ บรรณาธิการ ผู้พิมพ์และโฆษณาหนังสือพิมพ์ ชำระเงินจำนวน 1,000,000 บาท พร้อมดอกเบี้ย ในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไป จนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์

1.2.5 การลงโทษตามความเหมาะสมแก่พฤติการณ์แห่งการกระทำผิด

เกณฑ์การลงโทษของศาลจะพิจารณาโดยใช้ดุลยพินิจบนข้อเท็จจริงเป็นหลักตามความเหมาะสมแก่พฤติการณ์แห่งการกระทำผิดของจำเลย

จากการศึกษาคำพิพากษาศาลฎีการะหว่างปี พ.ศ. 2545-2550 พบว่าจากเกณฑ์ดังกล่าวมีคดีว่าด้วยหมิ่นประมาทโดยหนังสือพิมพ์ที่ศาลฎีกาพิพากษาดังนี้ คือ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3275/2545 คือ คดีระหว่างนางสาวภรณ์ทิพย์ นาคหิรัญกนก เป็นโจทก์ฟ้องหนังสือพิมพ์รายวันข่าวสด โดยโจทก์ขอให้จำเลยชดเชยค่าสินไหมทดแทนเป็นจำนวนเงิน 30 ล้านบาท แต่ศาลพิพากษาคัดสินโดยให้ความปรานีแก่จำเลย โดยลงโทษจำเลยเป็นจำนวนเงิน 1 ล้านบาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับถัดจากวันฟ้องจนกว่าจะชำระเสร็จ

นอกจากนี้ นายธารินทร์ นิมมานเหมินท์ นักการเมือง เป็นโจทก์ยื่นฟ้องร้องบรรณาธิการ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณาหนังสือพิมพ์ดอกเบี้ยธุรกิจรายสัปดาห์ เนื่องจากจำเลยได้ลงพิมพ์ข้อความที่เป็นข่าวพาดพิงถึงโจทก์ ในหนังสือพิมพ์ดอกเบี้ยธุรกิจรายสัปดาห์ ฉบับวันจันทร์ที่ 12 พฤษภาคม 2540 ระบุว่า โจทก์อยู่เบื้องหลังความเสียหายที่เกิดขึ้นกับธนาคารกรุงเทพพาณิชย์การ จำกัดโดยโจทก์มีความผิดและถูกจับเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญา ในข้อหาเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ และโจทก์ขอให้ลงโทษจำเลยด้วยการลงโฆษณาคำพิพากษาของศาลลงในนิตยสารดอกเบี้ยรายเดือน หนังสือพิมพ์ดอกเบี้ยธุรกิจรายสัปดาห์ และหนังสือพิมพ์รายวันอื่นอีก 8 ฉบับ ด้วยตัวอักษรขนาดเท่าที่จำเลยได้เสนอข่าว คือ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เดลินิวส์ ผู้จัดการ มติชน แนวหน้า ข่าวสด เดอะเนชั่น และบางกอกโพสต์ เป็น

เวลา 15 วัน ติดต่อกัน โดยจำเลยเป็นผู้ชำระค่าโฆษณา หากจำเลยไม่สามารถลงโฆษณาคำพิพากษา ในหนังสือพิมพ์รายวันฉบับใดฉบับหนึ่งได้ ไม่ว่าด้วยเหตุใดก็ให้จำเลยลงโฆษณาคำพิพากษา ในหนังสือพิมพ์รายวันฉบับอื่นตามที่โจทก์จะเป็นผู้กำหนดโดยจำเลยเป็นผู้ชำระค่าโฆษณา

อย่างไรก็ตาม ในคำพิพากษาศาลฎีกาพิจารณาแล้วเห็นว่าหนังสือพิมพ์ ดอกเบี้ยธุรกิจรายสัปดาห์ ที่เป็นข้อพิพาท เป็นหนังสือพิมพ์ที่มีผู้อ่านเฉพาะกลุ่มเท่านั้น ดังนั้น การลงโฆษณาคำพิพากษาในหนังสือพิมพ์ 8 ฉบับ ที่โจทก์ร้องขอจึงไม่เหมาะสมแก่พฤติการณ์แห่ง การกระทำผิด ศาลจึงพิจารณาลงโทษให้จำเลยลงโฆษณาคำพิพากษาในหนังสือพิมพ์ดอกเบี้ย ธุรกิจรายสัปดาห์และหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายสัปดาห์จำนวน 2 ฉบับ เท่านั้น ด้วยตัวอักษรขนาด เท่าที่จำเลยได้เสนอข่าว เป็นระยะเวลา 7 ครั้งติดต่อกัน

ทั้งนี้ จากคำพิพากษาศาลฎีกาแสดงให้เห็นถึงเกณฑ์พิจารณา ที่มองเห็นถึงสภาวะความเป็นจริงและปัจจัยทางข้อเท็จจริงเป็นหลัก และให้โอกาสในการกลับตัว ของจำเลย ซึ่งเท่ากับว่าศาลให้ความปรานีแก่จำเลย ขณะเดียวกันเกณฑ์คำตัดสินศาลก็ยังเล็งเห็น ในความเสียหายของโจทก์ ซึ่งก็เป็นเรื่องของการใช้ดุลยพินิจบนข้อเท็จจริงเป็นหลัก

อย่างไรก็ตาม ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 15 ประกอบ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 142 กำหนดให้คำพิพากษาศาลฎีกา พิจารณาเฉพาะคู่ความในคดี ดังนั้น แม้คำพิพากษาศาลฎีกาที่ยกฟ้องหนังสือพิมพ์ไม่ต้องรับผิดชอบ ฐานความผิดฐานหมิ่นประมาทนั้น ไม่ผูกพันบุคคลอื่นที่ไม่ใช่คู่ความ และไม่สามารถนำไปเป็น หลักเกณฑ์ในคดีอื่นได้ แต่ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ควรเรียนรู้และศึกษาข้อเท็จจริงใน คำพิพากษาศาลฎีกาดังกล่าวเพื่อเป็นแนวทางในการเสนอข่าวไม่ให้เป็นการหมิ่นประมาทผู้อื่น

ดังนั้น จากการวิเคราะห์คำพิพากษาศาลฎีกาและเกณฑ์การตัดสินคดีของ ศาลฎีกาว่าด้วยคดีหมิ่นประมาทโดยหนังสือพิมพ์ จะสามารถนำไปสู่ความเข้าใจและการเรียนรู้ เกี่ยวกับเกณฑ์การตัดสินคดีของศาลฎีกาว่าด้วยคดีหมิ่นประมาทโดยหนังสือพิมพ์ ทั้งนี้เพื่อเป็น แนวทางในการพัฒนากระบวนการการใช้เสรีภาพของหนังสือพิมพ์ให้มีประสิทธิภาพ และเพื่อ ป้องกันปัญหาการถูกฟ้องร้องหมิ่นประมาทของหนังสือพิมพ์ต่อไป

ส่วนที่ 2

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจฟ้องร้องและประนีประนอมยอมความ

การสัมภาษณ์ความคิดเห็นเชิงอัตวิสัยและจำเลยในคดีหมิ่นประมาทที่มีการยอมความเป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการพรรณนาความ (Description Method) โดยผลการศึกษากลุ่มตัวอย่าง คือโจทก์และจำเลยในคดีหมิ่นประมาทที่มีการยอมความกันได้ ระหว่าง พ.ศ. 2545-2550

ผู้วิจัยได้แบ่งปัจจัยออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

2.1 ปัจจัยต่อการตัดสินใจฟ้องร้องหมิ่นประมาทหนังสือพิมพ์ของโจทก์

2.2 ปัจจัยต่อการตัดสินใจประนีประนอมยอมความของโจทก์และจำเลย

นอกจากนี้ ผู้วิจัยจะเสนอผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นตัวแทนประชาชนเพื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการเสนอข่าวและความคิดเห็นในคดีกรณีศึกษาที่ยอมความกันดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับหนังสือพิมพ์ ในการแก้ปัญหาการฟ้องร้องหมิ่นประมาทที่เกิดขึ้นในประเทศไทยต่อไป

ทั้งนี้ จากเกณฑ์ในการเลือกกลุ่มตัวอย่างมาเป็นกรณีศึกษาในบทที่ 3 พบว่า การวิจัยครั้งนี้ มีคดีที่ผ่านเกณฑ์และคัดเลือกมาเป็นกรณีศึกษา ทั้งหมด 2 คดี คือ

1. คดีเปิดโปงส่วยอาบอบนวด โดยมีโจทก์ คือ พ.ต.อ.ประวิทย์ เลขะวณิช ผู้กำกับสถานีตำรวจนครบาลลุมพินีและจำเลย คือตุลย์ ศิริกุลพิพัฒน์ บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน

2. คดีทุจริตจัดซื้อโค-กระบือ โดยมีโจทก์คือนายชูวิทย์ (กุ่ม) พิทักษ์พรพลลภ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี และจำเลย คือนายทวีสิน สถิตยรัตน์ชีวิน บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์

โดยผลจากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นโจทก์และจำเลยที่เป็นกรณีศึกษาในคดีหมิ่นประมาทโดยหนังสือพิมพ์ที่สามารถประนีประนอมยอมความ มีรายละเอียดของปัจจัยต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

2.1 ปัจจัยต่อการตัดสินใจฟ้องร้องหมิ่นประมาทหนังสือพิมพ์ของโจทก์

จากการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่ทำให้ผู้เสียหายหรือโจทก์ตัดสินใจฟ้องร้องหมิ่นประมาทหนังสือพิมพ์ มีดังต่อไปนี้

2.1.1 ปัจจัยด้านอารมณ์และความรู้สึกโกรธ

จากการสัมภาษณ์ผู้เสียหายหรือโจทก์ พบว่า ข้อความหมิ่นประมาทจากการเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ได้สร้างความโกรธให้กับโจทก์อย่างมาก เนื่องจาก โจทก์ไม่ได้มีพฤติกรรมอย่างในข้อความที่หนังสือพิมพ์ระบุแต่อย่างใดและข้อความหมิ่นประมาททำให้โจทก์เกิดความเสียหายต่อชื่อเสียงและเสื่อมเสียศรัทธาบาร์มีที่สั่งสมมาเป็นระยะเวลานาน ดังนั้นด้วยอารมณ์โกรธที่รุนแรงของโจทก์จึงทำให้โจทก์ตัดสินใจตอบโต้ด้วยการฟ้องร้องหมิ่นประมาทหนังสือพิมพ์

โดยประเด็นดังกล่าวผู้วิจัยสรุปจากคำสัมภาษณ์ของโจทก์ ดังต่อไปนี้

พ.ต.อ.ปวิตร เลขะวนิช (โจทก์) กล่าวว่า ครั้งแรกที่เห็นข้อความหมิ่นประมาทรู้สึกโมโหเหมือนปลุกชนทั่วไปที่มีคนมาว่าหรือกล่าวหาในสิ่งที่ไม่ได้ทำก็ต้องโกรธ เพราะเราไม่ได้เป็นไม่ได้ทำอย่างที่เขาเขียน “ป.ว.รับ 5 ล้าน” ซึ่งทำให้เกิดความเสียหายต่อชื่อเสียงและความน่าเชื่อถือของเรา ถ้าเปรียบเป็นคะแนนคิดว่าโกรธเท่ากับ 10 คะแนนเต็ม ถึงได้ใช้สิทธิตามกฎหมาย ถ้าโกรธนิดหน่อยคงไม่ฟ้อง เพราะว่าการฟ้องร้องต้องเสียค่าทนาย และเสียเวลามาก แต่ตอนนั้นโกรธมากคิดว่าต้องฟ้องร้องแน่นอน

ชววิทย์ (กุย) พัทธกะพรภักลพ (โจทก์) กล่าวว่า รู้สึกเสียหายมาก ๆ ทำใจไม่ได้เลยโกรธคะแนนเต็ม 10 เพราะเราไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่เขากล่าวหา

จากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นตัวแทนประชาชน พบว่า หนังสือพิมพ์เสนอข้อความที่มีความรุนแรง โดยเฉพาะในส่วนของ การพาดหัวข่าว เป็นการพาดหัวที่มีลักษณะการใช้คำพูดที่เป็นการดูหมิ่นและมีเนื้อหาที่โน้มน้าวชักจูงใจผู้อ่านให้เชื่อตามข่าวที่หนังสือพิมพ์เสนอ ซึ่งทำให้เกิดความไม่ยุติธรรมต่อผู้ที่ถูกกล่าวหาเพราะเป็นการเสนอข่าวจากทางหนังสือพิมพ์ฝ่ายเดียวเท่านั้น ไม่ได้เปิดโอกาสให้ผู้เสียหายได้ชี้แจงข้อเท็จจริงแต่อย่างใด อีกทั้ง การเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ลักษณะดังกล่าวจะสร้างความไม่เข้าใจและความแตกแยกในสังคมและทำให้ขาดความเคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น

โดยประเด็นดังกล่าวผู้วิจัยสรุปจากคำสัมภาษณ์ของตัวแทนประชาชน ดังต่อไปนี้

จิรคม วีรวินนทนกุล กล่าวว่า รู้สึกเชื่อว่าข่าวนั้นเป็นเรื่องจริง เพราะหนังสือพิมพ์เสนอด้านเดียวและหนังสือพิมพ์เขียนนำเหตุและผลมาอ้าง ทำให้ผู้อ่านเชื่อแล้วว่าเรื่องที่กล่าวหาเป็นเรื่องจริงแน่นอน เช่น ใช้คำที่เปรียบเทียบให้เห็นชัดเจนว่าคนที่ตกเป็นข่าวกระทำผิดจริง ๆ ซึ่งเป็นการกล่าวหาที่รุนแรงและไม่ยุติธรรมกับผู้ถูกกล่าวหา นอกจากนี้สื่อควรเสนอข่าวให้ตรงตามข้อเท็จจริง และที่สำคัญควรเปิดโอกาสให้มีการเสนอข่าวจากทั้ง 2 ฝ่าย

จรรยาวัณ สุวรรณภูสิทธิ์ กล่าวว่า รู้สึกว่าข้อความดังกล่าวเป็นการก้าวร้าว กลายเป็นว่าทำให้คนเห็นเป็นเรื่องธรรมดาที่จะไปด่าว่าหรือกล่าวหาคนอื่น เพราะศาลยังไม่ตัดสินว่าเขาผิด หนังสือพิมพ์เขียนอย่างนี้ไม่ได้ กลายเป็นการไปสร้างความไม่เข้าใจให้เกิดขึ้นในสังคม ซึ่งเป็นเรื่องที่อันตรายมากเป็นการสร้างความไม่เข้าใจให้เกิดขึ้นในสังคม ซึ่งเป็นเรื่องที่อันตรายมาก คิดว่าคนไทยต้องให้ความสำคัญในเรื่องการให้สิทธิเสรีภาพและเรื่องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์มากกว่าที่เป็นอยู่ รัฐธรรมนูญก็กำหนดสิทธิมนุษยย์ไว้อย่างเท่าเทียมกัน เขาทำผิดเขาก็ควรถูกลงโทษด้วยกฎหมาย ไม่ใช่ถูกลงโทษด้วยปลายปากกาของใครคนใดคนหนึ่ง

กรกมล ศรีชื่น กล่าวว่า ส่วนตัวเวลาอ่านข่าวจะไม่เชื่อทันทีแต่จะคิดว่าเรื่องนี้ที่หนังสือพิมพ์เขียนเป็นไปได้อหรือไม่ ซึ่งอ่านข่าวแบบนี้จะค่อนข้างไปในทางไม่เชื่อ คือเชื่อประมาณ 20 เปอร์เซ็นต์ก่อน และในความรู้สึกถ้ามีการโน้มน้าวใจและให้ข้อมูลเพิ่มเติมขึ้นมา ก็มีความความเป็นไปได้ที่จะเชื่อที่หนังสือพิมพ์เขียนมากขึ้น

2.1.2 ปัจจัยความต้องการปกป้องและกู้ชื่อเสียง

จากการสัมภาษณ์ผู้เสียหายหรือโจทก์ พบว่า การเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ได้สร้างความเสียหายแก่ชื่อเสียงของโจทก์ เนื่องจากหนังสือพิมพ์เสนอข่าวกล่าวหาว่าโจทก์มีพฤติกรรมทุจริตในการปฏิบัติหน้าที่ ส่งผลให้โจทก์เสียหายแก่ชื่อเสียงและเกียรติคุณเพราะโจทก์ไม่ได้มีพฤติกรรมอย่างที่ว่าหนังสือพิมพ์กล่าวอ้าง และเปรียบเสมือนเป็นเงื่อนไขที่บีบบังคับให้ผู้เสียหายต้องตัดสินใจฟ้องร้อง ดังนั้นโจทก์จึงตัดสินใจฟ้องร้องดำเนินคดีขอหาหมิ่นประมาทกับหนังสือพิมพ์ เพื่อเป็นการรักษาสิทธิเสรีภาพของตนจากการถูกล่วงละเมิดและเพื่อปกป้องกู้ชื่อเสียงและเกียรติคุณของตนเองที่เสียหายจากการเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์

โดยประเด็นดังกล่าวผู้วิจัยสรุปจากคำสัมภาษณ์ของโจทก์ ดังต่อไปนี้

พ.ต.อ.ปวิตร เลขาวิช (โจทก์) กล่าวว่า เราต้องปกป้องชื่อเสียงของเรา เพราะเราไม่มีอะไรผิด หนังสือพิมพ์ลงข่าวแบบนี้เราเสียหายมาก เราจึงต้องฟ้อง เพราะถ้าเราไม่ฟ้องก็เหมือนเรายอมรับสิ่งที่เขากล่าวหา คิดว่าการนิ่งเฉยเท่ากับเป็นการยอมรับไปโดยปริยาย ซึ่งกรณีนี้ก็เหมือนว่าเขาทำให้เราต้องฟ้อง

ฐวิทย์ (กุ๋ย) พัทธทรัพย์ภักธ (โจทก์) กล่าวว่า ผมต้องรักษาสิทธิของผมทำไมคุณต้องเอาชื่อผมไปลงหนังสือพิมพ์ ก็ผมไม่ผิดผมก็ต้องฟ้อง ต้องมาสู้กันในศาล ในเมื่อผมไม่ผิด หนังสือพิมพ์ผิดก็ต้องขอโทษผม ผมไม่รู้จะเรียกร้องอะไรเงินทองผมก็มีมาก แต่ผมต้องเรียกร้องเพื่อกู้ชื่อเสียงของผมที่เสียหายไป

จากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นตัวแทนประชาชน พบว่า ตัวแทนประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่า การที่ผู้เสียหายฟ้องร้องหนังสือพิมพ์ในข้อหาหมิ่นประมาทเป็นเรื่องที่มี

ความเหมาะสม เพราะหนังสือพิมพ์เสนอข่าวที่ทำให้ผู้เสียหายได้รับผลกระทบ ทั้งที่เป็นผลกระทบจากภายนอก คือถูกเลื่อมศรัทธาจากสังคม และผลกระทบภายใน คือกระทบกระเทือนต่อความรู้สึกของผู้เสียหายเอง

ดังนั้น ตัวแทนประชาชนจึงสนับสนุนให้มีการฟ้องร้อง ทั้งนี้เพื่อเป็นการปกป้องศักดิ์ศรีและชื่อเสียงของผู้เสียหายเองโดยใช้สิทธิที่มีตามกฎหมาย

โดยประเด็นดังกล่าวผู้วิจัยสรุปจากคำสัมภาษณ์ของตัวแทนประชาชนดังต่อไปนี้

จิรคม วีรวินนทนกุล กล่าวว่า คิดว่าสมควรฟ้องบ้าง ผมคนอ่านผมเชื่อว่าคนที่หนังสือพิมพ์กล่าวหาเขากระทำผิด แต่เขาผิดจริงหรือเปล่าเรื่องนี้ต้องให้กระบวนการยุติธรรมตัดสินอีกที แต่การที่หนังสือพิมพ์ไปกล่าวอ้างคุณมีหลักฐานอะไร มันไม่ถูก อย่างนี้เหมือนใส่ร้ายเขา ก็ต้องสมควรถูกฟ้องร้องบ้าง

จตุรรัตน์ สุวรรณภูสิทธิ กล่าวว่า คิดว่าสมควรต้องฟ้อง ต้องฟ้องแน่นอน คดียังไม่ได้พิพากษา สื่อสมควรที่จะต้องระมัดระวังในการใช้คำพูด หรือการพาดหัวข่าว อย่างรุนแรง ก้าวร้าว เปรียบเทียบอะไรที่ไม่เหมาะสม เช่น คำว่า “ลงแขก” ในความรู้สึกเป็นการใช้คำพูดที่เหยียดหยามมาก ถ้านักข่าวขาดวิจรณญาณในการเขียนข่าวคิดว่าก็ไม่ต่างอะไรกับอาชญากร

กรกมล ศรีชื่น กล่าวว่า คิดว่าเรื่องนี้ถ้าเขาเดือดร้อนจากการถูกกระทบสิทธิ การดำเนินการตามขั้นตอนทางกฎหมาย ใช้สิทธิตามกฎหมาย เพื่อคุ้มครองสิทธิของตนก็เหมาะสมแล้วที่จะใช้สิทธินั้นในการฟ้องร้อง เพื่อเป็นการปกป้องศักดิ์ศรีและชื่อเสียงของตนเอง

2.1.3 ปัจจัยด้านอาชีพของผู้เสียหายหรือโจทก์

จากการสัมภาษณ์ผู้เสียหายหรือโจทก์ พบว่า เนื่องจากผู้เสียหายทั้ง 2 คือนักการเมืองและข้าราชการระดับสูง ซึ่งเป็นอาชีพที่มีบทบาทและสถานภาพในการทำงานที่ได้รับการยอมรับและเป็นที่รู้จักของบุคคลทั่วไปจำนวนมาก อีกทั้งมีผู้ได้บังคับบัญชาที่ให้ความเคารพและนับถือในตัวผู้เสียหายอยู่ไม่น้อย ดังนั้น การเสนอข่าวหมิ่นประมาทของหนังสือพิมพ์จึงสร้างความเสียหายทั้งต่อชื่อเสียงและภาพลักษณ์ในตัวผู้เสียหายให้ได้รับการดูหมิ่น เหยียดหยาม และหมดความน่าเชื่อถือ

ทั้งนี้ เพราะผู้เสียหายเห็นว่าเรื่องภาพลักษณ์และความน่าเชื่อถือเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างมากต่อการปฏิบัติหน้าที่ในการทำงานทั้งในปัจจุบันและในอนาคต ประกอบกับชื่อเสียงและเกียรติคุณที่ต้องใช้เวลาสั่งสมมาเป็นระยะเวลานาน อีกทั้งตำแหน่งหน้าที่ต่าง ๆ ที่ได้รับมาด้วยความยากลำบากนั้นต้องอาศัยความดีงาม ภาพลักษณ์และความน่าเชื่อถือมาโดยตลอด ดังนั้น ด้วยเพราะอาชีพผู้เสียหายจึงทำให้เป็นอีกปัจจัยหนึ่งในการตัดสินใจฟ้องร้อง

โดยประเด็นดังกล่าวผู้วิจัยสรุปจากคำสัมภาษณ์ของโจทก์ ดังต่อไปนี้

พ.ต.อ.ปวิตร เลขาวิช (โจทก์) กล่าวว่า คนรอบข้างที่รู้จักเราจะรู้ว่าเป็นคนอย่างไร ก็จะไม่มีความกระทบอะไรมาก แต่คนที่ไม่รู้จักเขาก็คงสนุกปากเลย ซึ่งก็มีคนภายนอกเข้ามาถามเกี่ยวกับข่าวที่เกิดขึ้นเหมือนกัน แม้กระทั่งตำรวจด้วยกันก็เข้ามาถาม แม้ว่าตำรวจส่วนใหญ่ก็จะรู้เรื่องนี้ดีอยู่แล้ว แต่ประเด็นคือผมเป็นผู้บังคับบัญชา มีลูกน้องจำนวนมาก หนังสือพิมพ์เสนอแบบนี้ก็ทำให้เขามองผมผิดได้เหมือนกัน

ซูวิทย์ (กุ่ม) พิทักษ์พรภักลพ (โจทก์) กล่าวว่า การสั่งสมบารมีมันยากลำบากมาก กว่าจะเป็นผู้ใหญ่บ้าน, องค์การบริหารส่วนตำบล, นายกเทศมนตรี นอกจากนั้นเป็นผู้แทนหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ลำบากยิ่งกว่า เลยคิดว่าเมื่อเจอแบบนี้ต้องเอาเรื่องหนังสือพิมพ์แน่นอน

2.1.4 ปัจจัยความไม่เกรงกลัวอิทธิพลของหนังสือพิมพ์

จากการสัมภาษณ์ผู้เสียหายหรือโจทก์ พบว่า เนื่องจากโจทก์เชื่อมั่นว่ากฎหมายจะสามารถปกป้องคุ้มครองโจทก์ เพราะว่าโจทก์ไม่ได้มีพฤติกรรมทุจริตอย่าง ที่หนังสือพิมพ์เสนอข่าวไปโจทก์จึงตัดสินใจฟ้องร้องโดยไม่เกรงกลัวในอิทธิพลของสื่อแต่อย่างใด

โดยประเด็นดังกล่าวผู้วิจัยสรุปจากคำสัมภาษณ์ของโจทก์ ดังต่อไปนี้

พ.ต.อ.ปวิตร เลขาวิช (โจทก์) กล่าวว่า ไม่เกรงกลัวเลย เพราะว่าเราไม่ได้เป็นอย่างที่เขากล่าวหา เพราะฉะนั้น ในเมื่อเราไม่ผิด เราไม่มีอะไรต้องกลัว และกฎหมายจะคุ้มครองเรา

ซูวิทย์ (กุ่ม) พิทักษ์พรภักลพ (โจทก์) กล่าวว่า ไม่เกรงกลัวอิทธิพลหนังสือพิมพ์ จะกลัวทำไมเราต้องฟ้องตามสิทธิของเรา เพราะว่าเราไม่ได้เป็นอย่างที่เขาเขียน

2.1.5 ปัจจัยความไม่ทราบเรื่องการใช้สิทธิร้องเรียนผ่านสภาการหนังสือพิมพ์

จากการสัมภาษณ์ผู้เสียหายหรือโจทก์ พบว่า เนื่องจากโจทก์ทั้ง 2 คนไม่ทราบว่าปัจจุบันสภาการหนังสือพิมพ์ได้เปิดโอกาสให้ผู้ที่ถูกละเมิดจากการเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์สามารถร้องเรียนเรื่องพฤติกรรม การแสดงความคิดเห็นที่ไม่เหมาะสมของหนังสือพิมพ์เหล่านั้นผ่านสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติได้ ดังนั้นโจทก์จึงไม่ได้เลือกแนวทางการแก้ปัญหาด้วยวิธีดังกล่าวนี้ และตัดสินใจเลือกใช้กระบวนการยุติธรรมทางศาลเพียงอย่างเดียวเท่านั้น

โดยประเด็นดังกล่าวผู้วิจัยสรุปจากคำสัมภาษณ์ของโจทก์ ดังต่อไปนี้

พ.ต.อ.ปวิตร เลขาวิช (โจทก์) กล่าวว่า ไม่ทราบว่าใช้สิทธิทางสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติได้

ฐวิทย์ (กุ่ม) พัทธทรัพย์ภักธ (โจทก์) กล่าวว่า ไม่ทราบเรื่องการร้องเรียน
ผ่านสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

2.2 ปัจจัยต่อการตัดสินใจประนีประนอมยอมความของโจทก์และจำเลย

จากการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่ทำให้โจทก์และจำเลยในกรณีคดีฟ้องร้องหมิ่นประมาท
โดยหนังสือพิมพ์ ตัดสินใจประนีประนอมยอมความกัน มีดังต่อไปนี้

2.2.1 ปัจจัยการยอมรับผิดของหนังสือพิมพ์

จากการสัมภาษณ์ผู้เสียหายหรือโจทก์ พบว่า เนื่องจากความผิดฐาน
หมิ่นประมาทเป็นความผิดที่สามารถประนีประนอมยอมความได้หากมีการเจรจกันระหว่าง
คู่กรณี และโจทก์พึงพอใจต่อการเยียวยาความเสียหายของจำเลย ดังนั้นเมื่อหนังสือพิมพ์ยอมรับ
ผิดและยินดีที่จะขอโทษโจทก์ โจทก์จึงยินดีจะประนีประนอมยอมความ

นอกจากนี้ การขออภัยจากฝ่ายจำเลยหรือหนังสือพิมพ์ถือว่าเป็นจุดเปลี่ยน
ของเหตุการณ์ความขัดแย้ง เพราะจะทำให้โจทก์พึงพอใจและเห็นถึงความจริงใจในการเยียวยา
ความเสียหายที่เกิดขึ้น ดังนั้นการเยียวยาความเสียหาย จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่โจทก์ใช้ตัดสินใจ
ยอมความ

โดยประเด็นดังกล่าวผู้วิจัยสรุปจากคำสัมภาษณ์ของโจทก์ ดังต่อไปนี้

พ.ต.อ.ปวิตร เลขะวนิช (โจทก์) กล่าวว่า ปัจจัยคือเมื่อเขายอมรับผิดว่า
สิ่งที่เขาลงไม่เป็นความจริงก็ทำให้ประนีประนอมยอมความกันได้สำเร็จ

ฐวิทย์ (กุ่ม) พัทธทรัพย์ภักธ (โจทก์) กล่าวว่า เพราะไม่อยากมีเรื่องเพราะ
หนังสือพิมพ์ยิ่งใหญ่ และในเมื่อเขายอมรับผิดบอกว่าขอโทษเลยทำให้ตกลงกันได้

จากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นตัวแทนประชาชนในประเด็นดังกล่าว พบว่า
ประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่า การการชดเชยและเยียวยาความเสียหายของหนังสือพิมพ์ที่มีต่อ
ผู้เสียหายนั้น เป็นเรื่องที่ไม่สามารถชดเชยได้ หรืออาจจะชดเชยได้เพียงบางส่วนเท่านั้นไม่สามารถ
ชดเชยได้ทั้งหมดอย่างแน่นอน ทั้งนี้ เพราะสื่อหนังสือพิมพ์เป็นสื่อที่มีอิทธิพลต่อผู้อ่านในสังคม
อย่างมาก ผู้อ่านส่วนมากเชื่อตามที่หนังสือพิมพ์เสนอไปแล้ว ดังนั้นจึงทำให้ผู้เสียหายต้องเสีย
ชื่อเสียงและถูกพิพากษาจากสังคมไปแล้วเช่นกัน อีกทั้งการชดเชยและเยียวยาความเสียหายของ
หนังสือพิมพ์ให้กับผู้เสียหายที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบันยังไม่มีเหมาะสมเท่าที่ควร ควรเพิ่ม
การชดเชยให้มีการชดเชยที่ออกสู่สาธารณะมากขึ้น

โดยประเด็นดังกล่าวผู้วิจัยสรุปจากคำสัมภาษณ์ของตัวแทนประชาชนดังต่อไปนี้

จิรคม วีรวิวัฒน์กุล กล่าวว่า การชดเชยความเสียหายด้วยการขอขมากรอบเล็ก ๆ ผมคิดว่าชดเชยอะไรไม่ได้เลย สื่อเขียนไปแล้วผมบริโภคข่าวนี้ไปแล้ว เวลาขอขมาผมอาจไม่ได้บริโภค ซึ่งการชดเชยที่เหมาะสมผมคิดว่าควรเสนอข่าวให้เท่ากับที่ลงไปให้เสียหาย เช่นลงข่าวหน้าหนึ่ง ให้เสียหาย เวลาขอขมาก็ขอขมาทางหน้าหนึ่งบ้าง ผู้อ่านจะได้เห็นชัด ๆ เหมือนที่เห็นเวลาหนังสือพิมพ์กล่าวหาเขา และถ้าออกโทรทัศน์ได้ก็ควรออกบ้างให้หนังสือพิมพ์เสียค่าใช้จ่ายบ้าง กรณีที่พิสูจน์ได้ว่าหนังสือพิมพ์ผิดจริงต้องลงโทษให้หนัก เพราะหนังสือพิมพ์นั้นเป็น Hard Copy มันอยู่ทน ก็ปีใครมาอ่านก็ยังเห็นอยู่มันเป็นหลักฐาน

จรรยารัตน์ สุวรรณภูสิทธิ์ กล่าวว่า ถ้ามีคนตีหัวคุณแตก คุณพาเขาไปเย็บแผล เขาหายไหม คุณทำลายเขาเจ็บตัวแผลเป็นที่หัวเขา ประเด็นคือหนังสือพิมพ์อย่าใช้อำนาจในการใช้ปากกาไปทำลายคนอื่น ต่อให้คุณจ่ายเงินเขาก็ไม่คุ้มกับความรู้สึกที่เสียไปหรอก ถ้าเอาตัวคุณไปเป็นเขาบ้างคุณทนกับความเสียหายทางจิตใจนี้ได้แค่ไหน ถ้าเขาผิดกฎหมายจะลงโทษเขา คุณเอามาแะหลังศาลตัดสินสิ คุณขายข่าวได้ แต่คนๆหนึ่งถูกทำลาย คนในสังคมพิพากษาเขาไปแล้ว แล้วมาแก้ข่าวโดยการเขียนข่าวเล็ก ๆ แต่ตอนลงลงพาดหัวหน้าหนึ่ง ต้องเสื่อมเสียถึงสถาบัน แล้วจะชดเชยอะไรได้ ยังไงก็ไม่มีทางชดเชยได้เลย

กรกมล ศรีชื่น กล่าวว่า คิดว่าการชดเชยยังไม่สามารถเยียวยาความเสียหายได้หมด การชดเชยน่าจะทำให้ออกสู่สาธารณะมากกว่านี้ เพราะเวลาลงหมิ่นประมาทนั้นออกสู่สาธารณะมาก โกล่เกลี่ย ขอขมา ยอมความก็ขอให้ออกสู่สาธารณะให้มากขึ้นกัน หรือทำอย่างไรก็ได้ที่แสดงให้เห็นถึงความจริงจังและจริงใจของหนังสือพิมพ์ที่จะขอโทษ ว่าได้ลงข่าวผิดไปแล้ว

2.2.2 ปัจจัยด้านอาชีพของผู้เสียหายหรือโจทก์

จากการสัมภาษณ์ ผู้เสียหายหรือโจทก์และจำเลยในคดีหมิ่นประมาทที่มีการประนีประนอมยอมความ พบว่า โจทก์ประกอบอาชีพข้าราชการ ดังนั้นจึงต้องการยุติความขัดแย้งกับหนังสือพิมพ์เพื่อประโยชน์ในการสอบสวนทางวินัยข้าราชการ เพราะการสู้คดีหรือคำความกันต่อไป อาชีพข้าราชการจะส่งผลกระทบในด้านลบมากกว่า เพราะหนังสือพิมพ์สามารถขายได้ แต่อาชีพข้าราชการ การสอบสวนทางวินัยทำให้เสื่อมเสียต่อชื่อเสียงและอาจมีผลกระทบต่อดำรงหน้าที่ในราชการ

ทั้งนี้ ประกอบกับความคิดที่ผู้เสียหายไม่ต้องการจะมีข้อพิพาทหรือความขัดแย้งกับอาชีพสื่อมวลชนโดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ตั้งแต่แรก เพราะผู้เสียหายตระหนักดีว่า

การเป็นคดีความกับหนังสือพิมพ์ที่มีอิทธิพลสูงนั้น ไม่ก่อให้เกิดผลดีประการใด ดังนั้น ผู้เสียหายจึงตัดสินใจประนีประนอมความกับหนังสือพิมพ์

โดยประเด็นดังกล่าวผู้วิจัยสรุปจากคำสัมภาษณ์ของโจทก์ ดังต่อไปนี้

พ.ต.อ.ปวิตร เลหะวณิช (โจทก์) กล่าวว่า การยอมความนั้นก็จะ เป็นประโยชน์ด้านการถูกสอบสวนทางวินัยแก่เราด้วย เพราะเราเป็นข้าราชการ เพราะการสอบสวนด้านวินัยจะได้จบ ๆ ไป เมื่อเขารับผิดชอบ โทษก็เลยกันก็จบ ถ้าผู้สื่อข่าวต่อไป เรื่องวินัยก็ไม่จบ ผู้สื่อข่าวก็เสียหาย

2.2.3 ปัจจัยด้านนโยบายขององค์กรหนังสือพิมพ์

จากการสัมภาษณ์จำเลยในคดีหมิ่นประมาทที่มีการประนีประนอมยอมความ พบว่า นโยบายขององค์กรสื่อ คือ เมื่อฝ่ายโจทก์คิดว่าการเสนอข่าวขององค์กรสื่อหนังสือพิมพ์ ทำให้เขาเสียหายต่อชื่อเสียง และฟ้องร้องหมิ่นประมาทกับหนังสือพิมพ์ องค์กรหนังสือพิมพ์ก็พร้อมที่จะรับฟังและยินดีพิสูจน์ความจริง และหากการทำหน้าที่เสนอข่าวของหนังสือพิมพ์เกิดข้อผิดพลาดจริง องค์กรสื่อหนังสือพิมพ์ก็พร้อมที่จะขอภัยและแก้ไขเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่โจทก์ แต่หากหนังสือพิมพ์ทำหน้าที่อย่างสุจริตองค์กรก็มีนโยบายที่จะต่อสู้คดีต่อไป

โดยประเด็นดังกล่าวผู้วิจัยสรุปจากคำสัมภาษณ์ของจำเลย ดังต่อไปนี้

ตุลย์ ศิริกุลพิพัฒน์ (จำเลย) กล่าวว่า เมื่อฝ่ายโจทก์คิดว่าการเสนอข่าวทำให้เขาเสียหายและเขามีเหตุผล แล้วเขาก็ฟ้องร้องขึ้นมา หนังสือพิมพ์ก็ต้องรับฟัง เรื่องนี้เป็นหลักการขององค์กรหนังสือพิมพ์ของเราอยู่แล้ว เป็นนโยบายขององค์กรเรา เพราะเราไม่ต้องการเป็นศัตรูกับใคร มันผิดจริยธรรม เพราะจริยธรรมจะคุ้มครองตัวสื่อเอง คุ้มครองตัวเรา เราต้องพิสูจน์ให้ศาลเห็นว่าเราเคร่งครัดในจริยธรรมนโยบายของเราคือไม่ต้องการที่จะเป็นศัตรูกับใคร เราทำหน้าที่เป็นสุนัขเฝ้าบ้านเท่านั้น แต่องค์กรเรามีนโยบายที่จะเปิดโปงพฤติกรรมที่ไม่สุจริตของนักการเมืองเป็นหลัก ถ้าเราถูกกลั่นแกล้งฟ้องแม้จะเรียกร้องค่าเสียหายเราก็สู้ทุกคดี เพราะเป็นนโยบายขององค์กรเรา

2.2.4 ปัจจัยด้านกระบวนการทำงานของศาล

จากการสัมภาษณ์โจทก์และจำเลย มีความเห็นที่สอดคล้องกันว่าปัจจุบันระบบของศาลมีนโยบายต้องการให้คู่กรณีในคดีหมิ่นประมาทประนีประนอมยอมความใกล้เคียงกัน โดยสังเกตจากการที่ศาลมีการจัดตั้งศูนย์ประนีประนอมข้อพิพาทหรือแผนกไกล่เกลี่ยของศาลขึ้นมา เพื่อรับคดีลักษณะดังกล่าวเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ย เนื่องจากศาลมีคดีจำนวนมาก

ศาลมีความต้องการตัดคดีบางส่วนออก หากเป็นคดีที่ไม่รุนแรงและยอมความกันได้ ศาลก็มีนโยบายที่จะส่งเสริมให้มีการยอมความกันโดยเร็ว

นอกจากนี้ พบว่า ระบบศาลมีการประชาสัมพันธ์ใกล้เคียงให้เป็นที่รู้จักและจัดระบบของศาลให้มีความสะดวกสบายแก่โจทก์และจำเลย และมีคนกลางช่วยในการเจรจาประนีประนอม ดังนั้นจึงพบว่า นโยบายของศาลจึงเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้คู่กรณีในคดีหมิ่นประมาทหนังสือพิมพ์สามารถที่จะยอมความกันเป็นผลสำเร็จ

โดยประเด็นดังกล่าวผู้วิจัยสรุปจากคำสัมภาษณ์ของจำเลย ดังต่อไปนี้

ชูวิทย์ (กู๋ย) พัทธพงศ์พรภักดิ์ (โจทก์) กล่าวว่า ขั้นตอนศาลไม่มีขั้นตอนอะไรที่ยุ่งยากเลย ศาลต้องการให้เจรจาใกล้เคียงกันได้ นัดทั้ง 2 ฝ่ายมาใกล้เคียงกันเท่านั้นเองทุกวันนี้ ศาลพยายามให้มีการใกล้เคียงเจรจา เมื่อขึ้นศาล ศาลก็ให้ใกล้เคียง ถ้าใกล้เคียงไม่ได้ ศาลจะพิจารณา

ทวีสิน สถิตยรัตน์ชีวิน (จำเลย) กล่าวว่า เพราะมีศูนย์ประนีประนอมข้อพิพาทพอฟ้องร้องกันศาลจะถามคู่กรณีว่าจะนำเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยหรือไม่ และศาลก็นัดให้เจรจากันในห้องเจรจาที่บรรยากาศดีกว่าหน้าบัลลังก์ในศาลและมีคนกลางไกล่เกลี่ยให้ซึ่งผู้ไกล่เกลี่ยก็เป็นผู้พิพากษาที่มีบารมีมากและมีความสามารถในการเจรจา ทางผู้เสียหายก็ให้ความเคารพมาก

จากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นตัวแทนประชาชนในประเด็นดังกล่าว พบว่า ตัวแทนประชาชนเห็นว่าการประนีประนอมยอมความในคดีหมิ่นประมาทโดยหนังสือพิมพ์นั้นเกิดขึ้นจากหลายปัจจัย เช่น เกิดจากการที่สื่อหนังสือพิมพ์ทราบดีว่าการเสนอข่าวหมิ่นประมาทนั้น สุดท้ายหากมีการเจรจาไกล่เกลี่ยหรือขอขมาก็จะสามารถยอมความกันได้ จึงมีการเสนอข่าวไปก่อนเพื่อเป็นการสร้างรายได้ หรือที่เรียกว่าการขายข่าวเท่านั้น หรือเป็นการฟ้องร้องเพื่อปกป้องชื่อเสียงของผู้เสียหายเองตามสิทธิตามครรลองอย่างแท้จริง และการประนีประนอมยอมความเป็นเรื่องปกติที่สามารถกระทำได้ เพราะกฎหมายระบุไว้ และคดีดังกล่าวก็เป็นเพียงคดีลหุโทษเท่านั้น หากคู่กรณีมีความพึงพอใจในการเจรจา มีการขอขมาหรือการชดเชยเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นแล้วการยอมความในคดีดังกล่าวถือว่าเป็นเรื่องที่ดี เพราะจะทำให้ความขัดแย้งบาดหมางหรือขุนช่องหมองใจของทั้งสองฝ่ายหมดไป

นอกจากนี้ ในประเด็นที่มีการประนีประนอมยอมความ ตัวแทนประชาชนได้ตั้งข้อสังเกตว่า การยอมความกันอาจเป็นเพราะหนังสือพิมพ์เป็นฝ่ายผิด เสนอข่าวที่ผิดพลาดจริงจึงมีการยอมความ เพราะถ้าหนังสือพิมพ์มั่นใจว่าเสนอข้อเท็จจริง สุดท้ายสู้กันในศาลก็ต้องพิสูจน์

ได้ แต่ถ้าหนังสือพิมพ์เสนอผิดจริงก็ต้องรับโทษ ดังนั้นการยอมความเท่ากับเป็นการป้องกันไม่ให้หนังสือพิมพ์ต้องได้รับความเดือดร้อน

โดยประเด็นดังกล่าวผู้วิจัยสรุปจากคำสัมภาษณ์ของตัวแทนประชาชน ดังต่อไปนี้

จิรคม วิรวินันทนกุล กล่าวว่า อาจเกิดจากหนังสือพิมพ์รู้ว่าจะลงข่าวแบบนี้ไม่เป็นไร เจาะไกล่เกลี่ยกันได้ หรือขอชวมาก็จะยอมความ จึงเขียนไปก่อน ขายข่าวไปก่อน หรือที่เรียกว่า การขายข่าวก่อน ขอโทษทีหลัง หรือถ้าไม่อย่างนั้นก็คิดว่าเป็นเพราะหนังสือพิมพ์เสนอข่าวผิดพลาดจริงจึงทำให้สามารถเจรจาสงบเกลี่ยยอมความกันสำเร็จ

จตุรรัตน์ สุวรรณภูษิต กล่าวว่า ถ้ามองในแง่ดี คือ คนผิดขอโทษและชดเชย ความเสียหายแก่ข่าวให้กับอีกฝ่าย แสดงให้เห็นถึงความตั้งใจแก้ไขความรู้สึกและแก้ไขข่าวที่เกิดขึ้นให้ความจริงปรากฏ ในกรณีถ้ามองในแง่ลบ ก็อาจมีการให้เงิน เพื่อให้คดียอมความจบ ๆ ไป เพราะผู้เสนอข่าวที่ผิดพลาดรู้ตัวว่าเสนอข่าวผิดจริง ถึงผู้คดีต่อไปก็เรื่องยาววุ่นวาย จึงต้องการให้จบเร็ว ๆ

กรกมล ศรีชื่น กล่าวว่า คิดว่าเป็นเพราะทั้ง 2 ฝ่ายมีความเข้าใจกัน ใช้ข้อมูลมาเจรจากัน มีเหตุและผลในแต่ละฝ่าย และยอมรับในเหตุผลของกันและกันใครผิดก็ชดเชย ขอโทษ และแก้ข่าวให้จนพอใจก็ไม่น่ามีปัญหา ถ้าอีกฝ่ายไม่คิดมากก็จบง่าย แต่ถ้าไม่ก็เรียกร้องกันต่อ

ทั้งนี้จากปัจจัยที่มีต่อการตัดสินใจฟ้องร้องและประนีประนอมยอมความของโจทก์ และจำเลย ในคดีหมิ่นประมาทโดยหนังสือพิมพ์ จะสามารถนำไปสู่แนวทางในการพัฒนาระบบงานการทำหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป

ส่วนที่ 3

ศึกษาแนวทางการใช้กฎหมายหมิ่นประมาทที่เหมาะสมสำหรับหนังสือพิมพ์

จากผลการศึกษาการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) นักวิชาการสาขาต่าง ๆ ผู้ทรงคุณวุฒิฝ่ายตุลาการและตัวแทนผู้บริโภคเพื่อทราบแนวทางการใช้กฎหมายหมิ่นประมาทที่เหมาะสมสำหรับหนังสือพิมพ์ ทั้งนี้จากการศึกษาผู้วิจัยสามารถสรุปแนวทางการใช้กฎหมายหมิ่นประมาทที่เหมาะสมสำหรับหนังสือพิมพ์ ประกอบด้วยประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

3.1 แนวทางการเพิ่มอำนาจให้รัฐเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาสั่งฟ้องร้องคดีหมิ่นประมาท

เนื่องจากการเป็นคดีความหมิ่นประมาท เป็นประเด็นความผิดต่อบุคคล กล่าวคือจะขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้เสียหายเป็นสำคัญว่าจะตัดสินใจเลือกฟ้องร้องหรือไม่และต้องการฟ้องเป็นคดีแพ่งหรืออาญาหรือฟ้องทั้งคู่ควบคู่กัน อีกทั้งผู้เสียหายสามารถที่จะเลือกฟ้องได้ว่าจะฟ้องร้องใคร เช่น นักข่าว บรรณาธิการ แหล่งข่าว หรือเจ้าของหนังสือพิมพ์ฉบับข้อพิพาท นอกจากนี้กฎหมายหมิ่นประมาทในปัจจุบันยังเปิดโอกาสให้ผู้เสียหายหรือโจทก์สามารถฟ้องร้องได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องผ่านกระบวนการพิจารณาจากภาครัฐ ดังนั้นจึงเกิดพฤติกรรมการฟ้องร้องอย่างอำเภอใจ หรือการฟ้องแกล้ง เพื่อให้หนังสือพิมพ์ได้รับความเดือดร้อนในการต่อสู้คดี อีกทั้งเพื่อเป็นการสกัดกั้นหรือยุติการเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ ทำให้ส่งผลกระทบต่อเสรีภาพการทำหน้าที่ ดังนั้นกระบวนการฟ้องร้องหมิ่นประมาทควรผ่านขั้นตอนการพิจารณาของภาครัฐเสียก่อนเพื่อหลีกเลี่ยงการฟ้องอย่างตามอำเภอใจ

คณิต ณ นคร กล่าวว่า ความผิดในคดีหมิ่นประมาทมี 2 ลักษณะ คือ 1) ความผิดอาญาแผ่นดิน 2) ความผิดอันยอมความได้ ขึ้นอยู่กับความประสงค์ของผู้เสียหายเป็นสำคัญ ก็เลยทำให้ความผิดประเภทนี้ถูกนำไปใช้โดยไม่ชอบ ไม่มีประเทศไหนที่ปล่อยให้ประชาชนฟ้องได้อิสระ ผู้เสียหายดำเนินคดีเองอิสระแบบบ้านเรา ประชาชนสามารถฟ้องได้เอง ฟ้องได้หมดทุกคดี มันก็เลยมีการใช้กฎหมายแบบไม่ตรงไปตรงมา ใช้ไปกระทบสิทธิ ซึ่งแม้ว่าจะให้ผู้เสียหายมีบทบาทสูงแต่ก็ไม่ควรตัดอำนาจรัฐในการที่จะเข้าไปดูแล ถ้ารัฐดูแลได้การนำกฎหมายมาใช้ในทางที่ผิดมันจะเบาบางลงไป เพราะ ถ้ารัฐเข้ามาดูแลอาจจะมีการสั่งไม่ฟ้อง กฎหมายบ้านเราเปิดโอกาสให้ผู้เสียหายดำเนินการฟ้องเองได้มากเกินไป กฎหมายไทยรัฐเข้าไปยุ่งได้แต่กฎหมายอาญาแผ่นดินเท่านั้นคิดว่าความผิดบางประเภทไม่น่าให้ฟ้องเองได้ วงการนิติศาสตร์ก็ปล่อยให้ทำได้ กฎหมายเปิดโอกาสให้ผู้เสียหายดำเนินคดีฟ้องร้องโดยรัฐไม่ได้เข้าไปดูแลได้ เช่น ความผิดฐานหมิ่นประมาทเกิดขึ้นที่กรุงเทพ แต่ผู้เสียหายไปร้องทุกข์ที่ชายแดน จริงๆคนแจ้งเป็นคนการกระทำผิดควรถูกลงโทษฐานพยายามให้เขาเสียเสรีภาพ ซึ่งถ้าเราใช้กฎหมายให้ดี เรื่องฟ้องแกล้งกันก็ไม่มีทางเกิดขึ้นได้ ที่หนังสือพิมพ์ต้องเดือดร้อนก็เพราะว่าที่ปฏิบัติกันอยู่นั้นปฏิบัติไม่ถูกต้อง

แนวทางในการใช้กฎหมายหมิ่นประมาทที่เหมาะสมสำหรับหนังสือพิมพ์ก็คือ ควรตัดอำนาจฟ้องของผู้เสียหายออก และเพิ่มอำนาจให้รัฐเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาสั่งฟ้องร้องคดีอาญาทั้งหลายในต่างประเทศไม่มีให้ประชาชนฟ้องเองได้แบบนี้ รัฐต้องเข้าไปแทรกแซงได้ตลอด เพราะตามแนวทางของรัฐนั้นไม่ได้เป็นปฏิปักษ์กับประชาชน รัฐลงไปเพื่อความเป็นธรรม

3.2 แนวทางการเก็บค่าธรรมเนียมศาลในการฟ้องร้องคดีหมิ่นประมาท

เนื่องจากการฟ้องร้องหมิ่นประมาทในคดีอาญานั้นผู้ฟ้องไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมศาลก่อนการพิจารณาคดี จึงเป็นการเปิดโอกาสให้มีการฟ้องร้องหมิ่นประมาทกับหนังสือพิมพ์มากยิ่งขึ้น ดังนั้นการฟ้องร้องหมิ่นประมาทในคดีอาญาควรมีการเก็บค่าธรรมเนียมก่อนขึ้นศาล เพื่อป้องกันไม่ให้มีการฟ้องร้องตามอำเภอใจได้ในจำนวนมาก

นอกจากนี้ การเรียกค่าสินไหมเป็นคดีแพ่ง ควรมีแนวทางการเพิ่มจำนวนค่าธรรมเนียมขึ้นศาลในอัตราที่สูงขึ้น เพื่อป้องกันการกลั่นแกล้งฟ้องร้องหนังสือพิมพ์เรียกค่าเสียหายจำนวนมาก

ศักดา ธนิกกุล กล่าวว่า คิดว่าถ้าเป็นการเรียกค่าสินไหมเป็นคดีแพ่งประเทศไทย เราดีตรงที่ว่าถ้าคุณเรียกค่าเสียหาย 100 บาท คุณต้องเสียค่าขึ้นศาล 2 บาท เรียกมากก็จ่ายมาก ซึ่งเป็นตัวเบรกที่ดี ไม่ให้กลั่นแกล้งกัน เรียก 1,000 ล้านก็ต้องจ่าย 2 ล้าน แต่อย่างไรก็ตามกรณีที่เป็นกลุ่มทุนขนาดใหญ่ฟ้อง ก็ไม่มีปัญหา สามารถจ่ายได้อยู่แล้ว จึงน่าสนใจที่ว่าจะมีการแบ่งว่ากรณีฟ้องทั่วไปคิดค่าขึ้นศาล 2 เพอร์เซ็นต์ แต่กรณีหมิ่นประมาทแบบนี้ น่าสนใจว่าจะเป็นไปได้ไหมที่มีค่าขึ้นศาล เป็น 10 เพอร์เซ็นต์ ซึ่งคิดว่าจะเป็นเรื่องที่ดี

น้ำค้าง มั่นศรีจันทร์ กล่าวว่า คุณต้องรู้ว่าประเด็นไหนควรฟ้อง ไม่ใช่ฟ้องไปทั่วเหมือนถูกกระแทบอะไรไม่ได้เลย อย่างนี้สื่อไม่ต้องทำหน้าที่แล้ว จะให้ข้อเท็จจริงอะไรก็โดนฟ้อง บางครั้งคนเราก็ขาดวิจารณญาณในการตัดสินใจ ใช้อารมณ์ ไม่อดทน ถ้าเป็นชาวบ้านจะฟ้องต่อเมื่อไม่ไหวจริง ๆ และต้องการเสนอแนะให้การฟ้องหมิ่นประมาททางอาญามีการเสียค่าธรรมเนียมศาลก่อนพิจารณาคดี เพื่อลดจำนวนคดีหมิ่นประมาทที่เป็นการแกล้งฟ้องสื่อหรือกรณีที่ผู้เสียหายฟ้องหมดทุกคดีไม่เลือก

3.3 แนวทางการกำหนดกรอบในการเรียกร้องค่าเสียหายในคดีหมิ่นประมาททางแพ่ง

เนื่องจากประวัติศาสตร์หน้าใหม่ของการคุกคามสิทธิเสรีภาพของสื่อมวลชน เกิดขึ้นเมื่อนักการเมือง บริษัทธุรกิจ ได้ฟ้องร้องหนังสือพิมพ์หลายฉบับ ในข้อหาหมิ่นประมาททั้งทางคดีอาญาและคดีแพ่ง พร้อมทั้งเรียกค่าเสียหายนับหมื่นล้านบาท ซึ่งการกระทำดังกล่าวถือได้ว่าเป็นการใช้กฎหมายหมิ่นประมาทเป็นเครื่องมือแอบแฝงในการบั่นทอน และลดรอนกระบวนกรตรวจสอบการใช้อำนาจอรัฐและการตรวจสอบพฤติกรรมของบุคคลสาธารณะได้อย่างแยบยลซึ่งในช่วง 4-5 ปี ที่ผ่านมานั้น มีกรณีการฟ้องร้องสื่อมวลชนในข้อหาหมิ่นประมาท พร้อมทั้งเรียกค่าเสียหายเป็นจำนวนเงินมหาศาล เกิดขึ้นตลอดเวลา ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากกฎหมายไม่มีกรอบของ

การเรียกร้องค่าเสียหายไว้ และให้อิสระกับผู้ฟ้องใการเรียกค่าเสียหายได้ตามความพอใจ ดังนั้นจึงมีความพยายามหาแนวทางเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาดังกล่าว และหนึ่งในหลาย ๆ แนวทางก็คือการกำหนดกรอบในการเรียกร้องค่าเสียหายในคดีหมิ่นประมาททางแพ่ง เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการกลั่นแกล้งฟ้องในจำนวนเงินที่สูงเกินความเป็นจริง

พระ จิรโสภณ กล่าวว่า เนื่องจากกฎหมายเปิดโอกาส กฎหมายแพ่งเปิดโอกาสให้เรียกร้องได้สูง น่าจะมีกรอบในการเรียกร้องค่าเสียหาย เพราะเรียกร้องมาก ๆ ก็เหมือนเกินกว่าเหตุแจ้งความเท็จ บางครั้งความเสียหายไม่มาก แต่เรียกร้องเป็น 100 ล้านบาท น่าจะมีกรอบในการเรียกร้องค่าเสียหายที่อยู่ในขอบเขตที่สมเหตุสมผล

น้ำค้าง มั่นศรีจันทร์ กล่าวว่า ควรมีการออกกฎหมายบัญญัติให้การเรียกร้องจำนวนเงินให้อยู่ในจำนวนจำกัด มีระบุว่าจะไม่เกินเท่าไรเพราะบางครั้งการเรียกร้องที่มากเกินไปนั้นเป็นการสร้างความกลัวให้กับคนที่ทำดีมากเกินไป คนอยากจะทำความจริง แต่พอถูกเรียกร้องเป็น 100 ล้าน 1,000 ล้าน ครั้งเดียวถึงกับทำให้เขาเป็นบุคคลล้มละลายได้เลย เขาก็ขาดกำลังใจในการทำงาน ถูกปิดปาก การทำงานชะงักงัน เป็นทุกข์มาก กลัว ไม่กล้าไปเลย คิดว่ากฎหมายสร้างความกลัวมากเกินไป ทำให้สังคมขาดโอกาสได้รู้ความจริง

กมลชัย รัตนสภาวะ กล่าวว่า ตามหลักกฎหมายแล้วศาลจะกำหนดค่าเสียหายต่อเมื่อโจทก์พิสูจน์ได้แล้ว ศาลก็ต้องดูว่าโจทก์เสียหายมากน้อยแค่ไหน ซึ่งตามทฤษฎีศาลต้องกำหนดเท่าความเสียหายที่แท้จริง แต่ที่ผ่านมา เนื่องจากองค์ความรู้ในเรื่องการกำหนดค่าเสียหายเราไม่มีการศึกษากันเท่าไรศาลก็ใช้ดุลยพินิจที่คล้ายอำเภอใจ หลายสิบล้านบาทก็เกินไป เพราะค่าเสียหายในเรื่องละเมิดมันต้องสอดคล้องกับความเสียหายที่แท้จริง

3.4 แนวทางการใช้กฎหมายหมิ่นประมาทที่มีโทษทางอาญา

เนื่องจาก โทษหมิ่นประมาทในส่วนของคดีอาญากำหนดไว้ว่าสูงสุดจำคุก 2 ปี ซึ่งจากโทษดังกล่าวนับว่าเป็นอุปสรรคในการทำหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ เพราะเนื่องมาจากมีการนำกฎหมายหมิ่นประมาทมาใช้เครื่องมือในการสกัดกั้นหรือยุติการเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ อันเป็นการขัดต่อเจตนารมณ์ของกฎหมายอย่างแท้จริงที่ใช้เพื่อปกป้องผู้ที่ทำหน้าที่อย่างสุจริต และทำให้เกิดข้อเรียกร้องในสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติให้มีการปฏิรูปกฎหมายหมิ่นประมาทในส่วนของโทษทางอาญา

อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาพบว่าส่วนใหญ่ นักวิชาการและผู้ทรงคุณวุฒิจึงยังไม่เห็นด้วยในการปรับไม่ให้กฎหมายหมิ่นประมาทมีโทษทางอาญา เพราะโทษทางอาญาในกฎหมายหมิ่นประมาทนั้นสามารถที่จะใช้เป็นกรอบควบคุมให้การทำหน้าที่ของหนังสือพิมพ์มีมาตรฐานและอยู่ในขอบเขต อีกทั้งกฎหมายในส่วนของอาญายังสามารถเป็นที่พึ่งให้กับประชาชนในการใช้เพื่อปกป้องและรักษาสิทธิของตนเอง ขณะเดียวกันพบว่านักวิชาการและผู้ทรงคุณวุฒิมีแนวโน้มเห็นด้วยหากมีการเพิ่มหรือลดโทษในคดีหมิ่นประมาทตามความเหมาะสม และเยียวยาผู้เสียหายด้วยการขอขมา และการแก้ข่าว

ทั้งนี้ผู้วิจัยสรุปจากประเด็นคำตอบ ดังต่อไปนี้

กมลชัย รัตนสภาวะ กล่าวว่า ไม่เห็นด้วยกับการที่จะปฏิรูปกฎหมายหมิ่นประมาทในส่วนของอาญา เพราะว่ากฎหมายของเราดีอยู่แล้ว คิดว่าควรไปปฏิรูปการปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชนมากกว่า ว่าต้องระมัดระวังในการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร

คณิต ณ นคร กล่าวว่า คิดว่าเรื่องนี้เป็นมุมมองจากจุดเดียวเท่านั้น ยังไม่ได้มองให้รอบคอบ ว่าปัญหาที่แท้จริงมันเกิดจากอะไร อาจจะเกิดจากนักกฎหมายยังไม่เข้าใจกฎหมายดีพอ หรือเกิดจากการเรียนการสอนกฎหมายยังไม่มีประสิทธิภาพ จึงทำให้เกิดการใช้กระบวนการของรัฐมากเกินไปจนเกินไปหรือที่เรียกว่าใช้กระบวนการยุติธรรมที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย กล่าวคือ ผมยังไม่เห็นข้อบกพร่องของกฎหมายแต่การบังคับใช้กฎหมายนั้นยังคงบกพร่อง

ทวีเกียรติ มินะกนิษฐ กล่าวว่า ไม่ควรยกเลิก ถ้ายกเลิกไปประชาชนจะไม่มีอะไรต่อรอง ศาลบังคับได้แต่ประชาชนทั่วไปบังคับไม่ได้ ถ้ายกเลิกไปประชาชนจะไม่มีที่พึ่ง โทษจะหนักอย่างไรก็มีทั้งหมด 3 ศาล ยังไงก็มีข้อออก ถ้าคุณไม่ยอมมีเรื่องคุณก็สามารถขอยอมความได้

พีระ จิระโสภณ กล่าวว่า ควรดูวัฒนธรรมไทยด้วยว่าคนไทยชอบกล่าวหา ที่ต้องลงโทษแรงเพราะปล่อยไม่ได้ ถ้าไม่มีกฎหมายอาญาเลยมันจะไม่ใช่ธรรมกับคนเสียหาย คิดว่าสื่อ น่าจะเป็นกรณีเดียวกับแพทย์ ที่เป็นลหุโทษทางอาญาได้ แต่ทางอาญายังควรมีอยู่

วัลลภ ปิยะมโนธรรม กล่าวว่า ไม่ควรยกเลิกในส่วนของอาญา เพราะว่า ควรทำให้สื่อเกิดมาตรฐาน ถ้าไม่มีกฎหมายนี้คนไม่กลัวเลย สื่อก็โจมตีคนอื่นไม่หยุด เพราะเบื้องหลังสื่อคือนายทุน เพราะฉะนั้นต้องมีกฎหมายมาคานอำนาจ มิฉะนั้นเราจะรู้ได้ไงว่าสื่อไหนดี ยุติธรรมจริงมาตรฐานจริง

ศักดา ธนิตกุล กล่าวว่า ถ้าปรับไม่ให้มีโทษจำคุกเลยคนจะไม่กลัว ถ้าตัดออกไปเลยเหมือนถอดเข็มฉีดยาแล้วออก คิดว่าน่าจะดีกว่าถ้าปรับให้ลดโทษลง ไม่ต้องถึงขั้นสูงสุด 2 ปี อาจจะปรับแก้เป็นจำคุกไม่เกิน 6 เดือน เป็นต้น

โดยจากผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จะสามารถนำไปสู่แนวทางในการพัฒนากระบวนการการใช้กฎหมายหมิ่นประมาทของประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพและเพื่อป้องกันการนำกฎหมายหมิ่นประมาทมาเป็นเครื่องมือในการปิดกั้นและฉีกรัฐธรรมนูญการทำหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิดความสมดุลระหว่างการให้เสรีภาพของหนังสือพิมพ์กับการคุ้มครองปกป้องสิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคลต่อไป